

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

Кафедра обліку і оподаткування

На правах рукопису

СТРЕЛЬЧУК АЛІНА МИКОЛАЇВНА

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС: ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ТА
АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СТАТЕЙ**

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

Робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Науковий керівник:

КУЛИНИЧ МИРОСЛАВА БОГДАНІВНА,

кандидат економічних наук, доцент

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № ___
засідання кафедри обліку і оподаткування
від 04.12.2024 р.

Завідувач кафедри
_____ проф. Садовська І. Б.

ЛУЦЬК – 2024

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет економіки та управління
Кафедра обліку і оподаткування
Другий (магістерський) рівень
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік і
оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

«27» вересня 2023 року

ЗАВДАННЯ НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (ПРОЕКТ) **ЗДОБУВАЧЦІ ОСВІТИ**

Стрельчук Аліні Миколаївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) Бухгалтерський баланс: порядок формування та аналітична оцінка статей
2. Керівник проекту (роботи) Кулинич Мирослава Богданівна, к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
2. Строк подання студентом роботи (проекту) 04.12.2024 р.
3. Мета та завдання випускної кваліфікаційної роботи (проекту) Метою кваліфікаційної роботи є формування теоретичних основ і практичних рекомендацій, пов'язаних із балансовим узагальненням інформації та його трактуванням і інтерпретацією. Завдання роботи полягають у вивченні концептуальних основ бухгалтерського балансу як способу узагальнення інформації; дослідження класифікації балансів та особливості їх складання; огляді зарубіжного досвіду балансового узагальнення; розкриття вартісної оцінки показників балансу у вітчизняній і міжнародній обліковій практиці; аналізування і тлумачення балансу як форми фінансової звітності; удосконалення балансу як інформаційної бази для потреб менеджменту.
4. Дата видачі завдання 27.09.2023 р.

АНОТАЦІЯ

Стрельчук Аліна. Бухгалтерський баланс: порядок формування та аналітична оцінка статей

В роботі розглянуто бухгалтерський баланс, як основу для об'єктивної оцінки господарської діяльності підприємства, базу поточного і перспективного планування, дієвий інструмент для прийняття управлінських рішень. Відповідно до змін, які відбуваються у сучасному суспільстві, змінюються потреби менеджменту щодо оцінки фінансового стану підприємства. До бухгалтерського балансу, як основної форми фінансових звітів, ставляться особливі вимоги щодо розкриття її статей. Метою кваліфікаційної роботи є висвітлення теоретичних основ і практичних рекомендацій, пов'язаних із формуванням звіту про фінансовий стан, оцінки його статей та обґрунтування їх доцільності у практичному застосуванні.

Проведено дослідження концептуальних основ бухгалтерського балансу як способу узагальнення інформації, класифікації балансів та особливості їх складання, огляд зарубіжного досвіду балансового узагальнення, розкриття вартісної оцінки показників балансу у вітчизняній і міжнародній обліковій практиці, аналізування і тлумачення балансу як форми фінансової звітності.

В роботі подано рекомендацій щодо удосконалення балансу як інформаційної бази для потреб менеджменту.

Наукова новизна дослідження полягає в методичних рекомендаціях щодо удосконалення первинного опрацювання і узагальнення інформації, пов'язаних зі складанням фінансових звітів для потреб менеджменту.

Отримали подальший розвиток моделювання в балансовому узагальненні інформації.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій і пропозицій, спрямованих на подальше впровадження сучасних методик оцінки фінансового стану для інтерпретації балансової інформації.

Ключові слова: баланс, звітність, облік, фінансовий стан, користувачі інформації, менеджмент, фінансовий результат.

SUMMARY

Strelchuk A. Balance sheet: the order of formation and analytical evaluation of items.

The article considers the balance sheet as a basis for an objective assessment of the economic activity of an enterprise, a basis for current and prospective planning, an effective tool for making management decisions. In accordance with the changes taking place in modern society, the needs of management to assess the financial condition of an enterprise are changing. The balance sheet, as the main form of financial statements, is subject to special requirements for disclosure of its items. The purpose of the qualification work is to highlight the theoretical foundations and practical recommendations related to the formation of the statement of financial position, evaluation of its items and justification of their feasibility in practical application.

The article studies the conceptual foundations of the balance sheet as a way of summarizing information, classification of balance sheets and peculiarities of their preparation, review of foreign experience in balance sheet summarization, disclosure of the value of balance sheet indicators in domestic and international accounting practice, analysis and interpretation of the balance sheet as a form of financial reporting.

The paper provides recommendations for improving the balance sheet as an information base for the needs of management.

The scientific novelty of the study lies in the methodological recommendations for improving the primary processing and generalization of information related to the preparation of financial statements for management needs.

Modeling in the balance sheet summarization of information has been further developed.

The practical significance of the obtained results is to develop recommendations and proposals aimed at further implementation of modern methods of financial condition assessment for the interpretation of balance sheet information.

Keywords: balance sheet, reporting, accounting, financial condition, information users, management, financial result.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ БАЛАНСОВОЇ ТЕОРІЇ В ОБЛІКОВОМУ КОНТЕКСТІ	
1.1 Трагування бухгалтерського балансу як способу узагальнення інформації	10
1.2 Класифікація балансів та особливості їх складання	16
1.3 Зарубіжний досвід балансового узагальнення	20
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ СКЛАДАННЯ БАЛАНСУ ТА АНАЛІЗУВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ	
2.1 Стан і перспективи розвитку галузі з переробки пластмас в Україні і в світі.....	25
2.2 Економіко - організаційна характеристика товариства з обмеженою відповідальністю.....	31
2.3 Концептуальна основа фінансових звітів та формування показників балансу у обліковій практиці товариства	38
2.4 Аналізування і тлумачення балансу як форми фінансової звітності.....	45
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ БАЛАНСОВОГО УЗАГАЛЬНЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ МЕНЕДЖМЕНТУ	
3.1 Використання балансового узагальнення вітчизняними користувачами інформації в сучасних умовах менеджменту.....	49
3.2 Удосконалення методики оцінки фінансового стану на основі фінансової звітності	54
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	60
ДОДАТКИ	65

ВСТУП

Актуальність теми. Інформаційне забезпечення процесу управління особливо набуває актуальності в сучасних умовах господарювання. Тому що від якості, своєчасності та змістовності отриманої інформації залежить ефективність управління підприємством, а це в свою чергу впливає на конкурентоспроможність бізнесу. Основним джерелом інформації про фінансовий стан підприємства є баланс, як невід'ємна складова системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності, що здатна забезпечити інформаційні потреби різних категорій внутрішніх і зовнішніх користувачів.

В бухгалтерській звітності баланс (звіт про фінансовий стан) займає центральне місце підприємства, оскільки він найповніше характеризує сукупність властивостей окремого господарюючого суб'єкта.

З метою забезпечення безперервної діяльності суб'єкти господарювання самостійно залучають фінансові ресурси, намагаються ефективно їх розміщувати та використовувати. Фінансова стійкість підприємства характеризується таким станом фінансових ресурсів, який відповідає потребам розвитку та вимогам ринку. Самостійний пошук партнера також зумовлює наявність обґрунтованих критеріїв його вибору з точки зору фінансової стійкості. Тобто, в сучасних умовах, фінансова стійкість виступає якісною характеристикою фінансових можливостей підприємства та його партнерів.

Якісно новий підхід до питань оцінки фінансового стану підприємств, зміни підходу до його значущості та необхідності як важливого елементу фінансового управління зумовлені змінами, що відбуваються в народному господарстві країни. Виняткового значення набуває визначення такої якісної величини, яка б характеризувала стабільність, надійність підприємства як партнера в ринкових відносинах, його здатність маневрувати фінансовими ресурсами для найефективнішої підприємницької діяльності.

Метою кваліфікаційної роботи є висвітлення теоретичних основ і практичних рекомендацій, пов'язаних із формуванням звіту про фінансовий стан, оцінки його статей та обґрунтування їх доцільності у практичному застосуванні на прикладі ХХ ХХХ ХХХХХХ.

Для досягнення мети вирішувалися наступні **завдання**:

- вивчення концептуальних основ бухгалтерського балансу як способу узагальнення інформації;
- дослідження класифікації балансів та особливості їх складання;
- огляд зарубіжного досвіду балансового узагальнення;
- представлення економіко - організаційної характеристики підприємства ХХ ХХХ ХХХХХХ та стану і перспектив розвитку галузі з переробки пластмас в Україні і в світі;
- розкриття вартісної оцінки показників балансу у вітчизняній і міжнародній обліковій практиці;
- аналізування і тлумачення балансу як форми фінансової звітності;
- удосконалення балансу як інформаційної бази для потреб менеджменту.

Об'єктом дослідження є обліково-аналітичне забезпечення формування звіту про фінансовий стан, оцінки його статей.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади, методико-прикладні рекомендації, щодо формування статей звіту про фінансовий стан та удосконалення балансу для потреб менеджменту.

Для вивчення предмету дослідження в роботі застосовуються методи та прийоми аналізу, загальнонаукові методи: діалектичний, системний підходи, метод індукції і дедукції, аналіз і синтез, а також прийоми зведення і групування, порівняння.

Інформаційною та правовою базою дослідження є законодавчі та нормативні акти, що регламентують порядок формування фінансових звітів, МСФЗ, методичні матеріали, дані мережі Інтернет. Фактологічною основою проведеного дослідження є статті вітчизняних і зарубіжних учених з проблем бухгалтерського обліку, фінансової звітності та методик аналізу.

Практична цінність кваліфікаційної роботи полягає в розробці рекомендацій щодо удосконалення балансу як інформаційної бази для потреб менеджменту на ХХ ХХХ ХХХХХХ.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні та вирішенні комплексу питань, пов'язаних з формуванням балансу, вартісною оцінкою його показників та їх тлумаченням.

Основні положення новизни:

- методичні рекомендації щодо удосконалення первинного опрацювання і узагальнення інформації, пов'язаних зі складанням фінансових звітів для потреб менеджменту;

Отримали подальший розвиток:

- впровадження сучасних методик оцінки фінансового стану для інтерпретації показників;
- використання прикладних бухгалтерських програм для тлумачення балансової інформації.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій і пропозицій, спрямованих на подальше впровадження сучасних методик оцінки фінансового стану для інтерпретації балансової інформації

Особистий внесок магістра. Кваліфікаційна робота магістра – результат самостійного наукового дослідження.

Апробація результатів дослідження. Основні положення кваліфікаційної роботи доповідались на VII науково-практична міжнародна конференція молодих науковців, здобувачів освіти «Сучасні тенденції розвитку обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування» (22 листопада 2024 р., м. Луцьк).

РОЗДІЛ 1

ОСНОВИ БАЛАНСОВОЇ ТЕОРІЇ В ОБЛІКОВОМУ КОНТЕКСТІ

1.1 Тракткування бухгалтерського балансу як способу узагальнення інформації

Відповідно до змін, які відбуваються у сучасному суспільстві, змінюються потреби менеджменту щодо оцінки фінансового стану підприємства. До бухгалтерського балансу, як основної форми фінансових звітів, ставляться особливі вимоги щодо розкриття її статей. За час свого історичного розвитку бухгалтерський баланс як елемент методу бухгалтерського обліку еволюціонував, змінюючи при цьому свою глибинну сутність та обліково-економічне значення. Проте на практиці при узагальненні облікової інформації існують різні підходи до систематизації інформації у бухгалтерському балансі, застосовуються різні формати його складання, а, отже, і різне трактування та «економічне читання» його показників. Незважаючи на багатовекторність використання балансу, необхідною стає розробка єдиних методологічних підходів до будови та змісту його елементів. Саме тому наукові дослідження даного напрямку повинні спрямовуватись на подолання зазначених проблем. Очікуваним результатом удосконалення бухгалтерського балансу за форматом і змістом є поліпшення якості фінансової звітності суб'єктів економічної діяльності [40].

Бухгалтерський баланс – це основа об'єктивної оцінки господарської діяльності підприємства, база поточного і перспективного планування, дієвий інструмент для прийняття управлінських рішень [13].

Баланс – наріжний камінь теорії бухгалтерського обліку. Такі основні теоретичні положення, як класифікація рахунків і фактів господарської діяльності, тлумачення подвійного запису і правило складання бухгалтерських проводок, основані на формі головного звітного документа [12].

Дослідженням бухгалтерського балансу приділяли увагу багато іноземних та вітчизняних науковців. Серед них такі, як І. Шер, О.О. Бауэр, Я.М. Гальперин, Я.В. Соколов, Л.В. Чижевська, О.Губачова, Ю.А. Верига та інші.

Балансове узагальнення як елемент методу бухгалтерського обліку – це спосіб відображення сукупностей об'єктів обліку, що характеризують явище чи процес у двох різних аспектах, є рівнозначними або урівноважуються за допомогою балансуєчого показника і виникає внаслідок застосування подвійного запису [12].

Відповідно до сформульованого визначення балансового узагальнення можна виділити форми його візуального відтворення (рис. 1.1).]

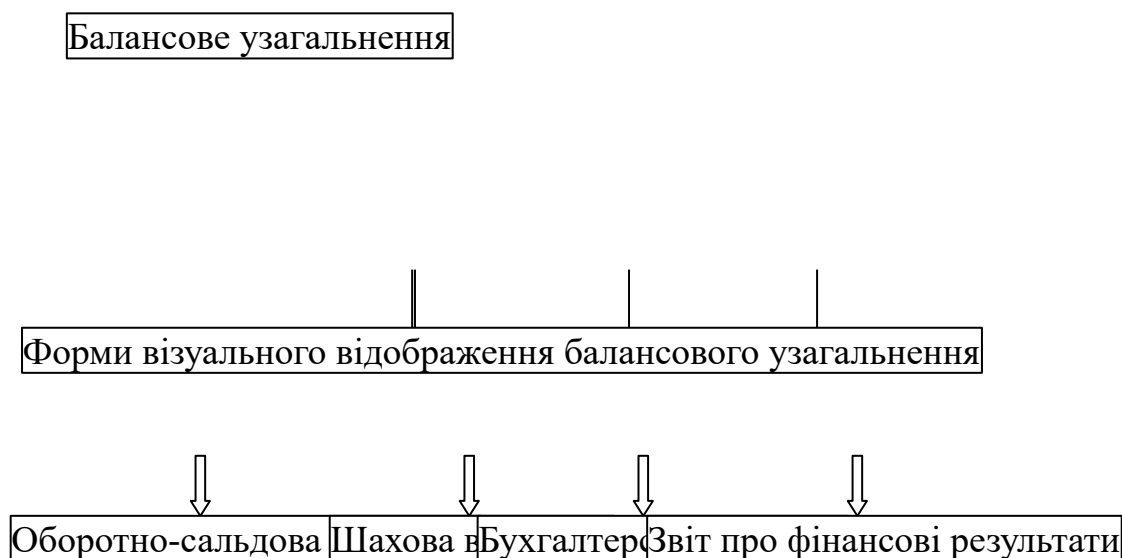

Рис. 1.1. Форми візуального відтворення балансового узагальнення

Балансове узагальнення характеризується подвійним характером відображенням об'єктів і синтетичним узагальненням інформації, що дозволяє звести часткові показники в цілісну систему узагальнених даних. При побудові бухгалтерського балансу потрібно дотримуватися наступних принципів (табл 1.1.):

Основні принципи фінансового обліку і звітності при побудові
бухгалтерського балансу

Принцип	Зміст
грошового вимірника	показники наводяться в єдиному грошовому вимірнику, що узагальнює об'єкти бухгалтерського спостереження в єдину інформаційну модель
автономності підприємства	бухгалтерський баланс відноситься до підприємства, а не до осіб пов'язаних з ним (власників, кредиторів, дебіторів), тобто в активі обліковується майно, що належить підприємству на правах власності або знаходиться під його повним контролем
безперервності	припущення, що підприємство працює і буде працювати в доступному майбутньому (майно, що відображається в балансі, оцінюється за обліковою вартістю, а у випадку ліквідації підприємства робиться особлива відмітка і показники балансу оцінюються за іншими критеріями)
історичної собівартості	активи, як правило, відображаються в балансі на момент їх придбання за сумою грошових коштів чи їх еквівалентів (первісна вартість), а не за ринковими цінами
обачності	при оцінці наведеної у звітах інформації слід уникати завищення активів доходів або заниження витрат і зобов'язань підприємства, тобто зобов'язання потрібно відображати в балансі відразу ж після отримання відомостей про ймовірність виникнення, а активи – лише тоді, коли вони реально отримані

Незважаючи на наявність у різні історичні епохи множини поглядів дослідників та тлумачень терміну «баланс», появу нових об'єктів обліку, постійного удосконалення економічних відносин, єдиним, що об'єднує усі балансові теорії, є дотримання та постійний пошук балансових формул, які б описували об'єктів та елементів бухгалтерського обліку. Вивчення розвитку бухгалтерського балансу дозволяють встановити закономірності цього процесу та окреслити наступні перспективи. Розвиток численних балансових теорій лягли в основу сучасного бухгалтерського обліку, який трактує бухгалтерський баланс як спосіб узагальнення та активів за джерелами їх утворення на відповідний момент та як форму звітності [32]. Його цінність полягає у відображенні кількісних та якісних параметрах господарської діяльності конкретного економічного суб'єкта, які використовуються для економічного аналізу та управління.

Еволюційний шлях бухгалтерського балансу розглядається через наступні історичні етапи.

I етап пов'язаний з виходом у світ праці Луки Пачолі у Венеції в 1494 році, в якій містились перші описи бухгалтерії і балансу. Це була бухгалтерія майже теперішня і баланс, яким всі користувались до кінця XX століття. Проте ніякої інформації історичного плану в Трактаті не містилось. Не було і теоретичних пояснень – лише керівництво по техніці ведення обліку. Для кожної конкретної господарської операції в ньому наводились лише конкретні правила запису її в журнал і Головну книгу. Зміст і потреба у групуванні даних в балансі був зовсім не зрозумілим, але вказаних правил суворо дотримувались без якого-небудь економічного аналізу об'єктів, які обліковуються на цих рахунках. В результаті такого рознесення в актив, поряд з дійсно активними статтями, попадала стаття збитків, яка є з економічної точки зору прямою протилежністю активів (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2

Форма історичного балансу I етапу розвитку

Актив (дебет)	Пасив (кредит)
Активні статті	Капітал (включаючи прибуток)
Збитки	Кредиторська заборгованість
Підсумок	Підсумок

А в пасиві, поряд з дійсно пасивною статтею – кредиторською заборгованістю, знаходились капітал і прибуток, які були прямими протилежностями пасивів. Саме тому підсумки сторін балансу були величинами без змістовними. Отже, на обох сторонах балансу перемішувались не просто різнорідні, а прямо протилежні по змісту показники.

II етап пов'язаний з появою у XIX столітті в Європі акціонерних товариств. Їхні баланси публікувались в газетах і навіть розглядались в судах – на випадок банкрутства. На дивну структуру балансу звернули увагу багато людей, які незнайомі з бухгалтерією. І бухгалтерам почали задавати дуже складні питання.

Тоді скористалися словами беззмістовними, незрозумілими навіть для самих бухгалтерів. Було замінено слова “актив” і “пасив” словами «дебет» і

«кредит». Проте практичної перевірки ідея не пройшла. Доволі швидко вдалося в деякій мірі пояснити, чому збиток є активом, а прибуток – пасивом. Проте в бухгалтерії з'явилися питання на які не було відповіді.

Вихід на той час (1908 р.) запропонував росіянин Георгій Бахчисарайцев. Він заявив, що розуміти бухгалтерію слід тільки через баланс. Отже, баланс в його історичній формі слід приймати в якості аксіоми і побудувати на тій основі всі теоретичні положення. Точка зору Бахчисарайцева швидко знайшла широку підтримку в росії і за кордоном. Теорію почали називати балансовою, а бухгалтерію на деякий час навіть назвали балансоведенням. Тепер балансова теорія, більш доповнена, називається просто теорією, і тези Бахчисарайцева до цих пір складають її основу.

Теорія двох – це методологічний напрям, що виходить із розподілу всіх рахунків на дві протилежності (такі як Актив і Пасив) і дозволяє виводити всі бухгалтерські проведення із потреби підтримувати рівновагу між цими двома протилежностями. Баланс, згідно з цією теорією, розглядається як рівняння, а рахунки – елементи рівняння, які щоразу, коли потрібно зробити проведення, у нього підставляються. У сучасній інтерпретації основне рівняння балансу – це: $\text{Актив} = \text{Зобов'язання} + \text{Капітал}$. У теорії обліку його зазвичай зазначають рівнянням Дюмарше. Не менш відомим є і рівняння Шера: $\text{Актив} - \text{Зобов'язання} = \text{Капітал}$. Цікаво, що рівняння Дюмарше вважають основою теорії трьох рядів, а рівняння Шера, яке складається також із трьох елементів, покладено в основу теорії двох рядів.

Об'єднання Капіталу і Зобов'язання під єдиною назвою «Пасив» було запроваджене бухгалтером Н.З. Лунським, він же стосовно пасивів запровадив поняття «Джерела»[41].

Перевага є в можливості визначати і трактувати всі статті звітності як розподіл єдиного показника – капіталу підприємства. Іншими словами, всю бухгалтерську звітність можна і потрібно уявляти як ієрархічну структуру, на вершині якої знаходиться цей важливий показник. Ця структура складається з двох паралельних і непересічних напрямів. Один з напрямів – це розподіл

капіталу за його складом і розміщенням, другий – за джерелами його створення. Слід відмітити, що джерела, як і майно, також діляться на два основні види. Перший вид являє собою капітал, отриманий від власників в готовому вигляді, а другий – капітал, зароблений самим підприємством, без участі власників. Таким чином, капітал в звітності є єдиним самостійним показником, а в теорії двох рядів рахунків – єдиним базисним поняттям через яке визначаються всі інші.

В останні десятиліття (ІІІ етап) стався, нарешті, перелом – почалась поетапна реформація балансу в напрямку, вказаному Шером. Так, статтю амортизації перенесли в ліву сторону балансу і стали трактувати як контрактив. Подібним же чином зробили зі всіма контрарними статтями, вони зайняли свої місця.

На сьогодні (ІV етап) у міжнародній обліковій практиці баланс МСФЗ складається не з двох, а з трьох елементів: активу, капіталу і зобов'язань. Експерти МСФЗ просто розділили пасив на два самостійних елементи: капітал і зобов'язання. Згідно МСФЗ, звітність складається з п'яти елементів: актив, капітал, зобов'язання, доходи і витрати. Всі елементи виражаються один через інший, а також через поняття «економічні вигоди в майбутньому».

Зі всіх рахунків, при їх синтезі, виникає баланс, а з балансу витікають всі рахунки. Це не просто парадокс бухгалтерської процедури – це її діалектика. І не випадково на протязі багатьох років саме баланс був і продовжує рахуватись переважаючою головною звітною формою [62].

За Я. В. Соколовим, баланс – це модель, за допомогою якої користувачі у визначений момент часу отримують уявлення про фінансовий стан підприємства [60].

В цьому визначені присутні наступні елементи: 1) баланс; 2) модель; 3) інтереси користувачів; 4) уявлення; 5) певний період часу; 6) фінансовий стан; 7) організація (підприємство).

1.2. Класифікація балансів та особливості їх складання

Застосування інформаційних ресурсів в управлінні за умов ринкової економіки досить різноманітне, проте бухгалтерська звітність може бути використана в процесі прийняття як перспективних так і поточних управлінських рішень. Інформаційне забезпечення процесу управління включає в себе бухгалтерську і статистичну звітність, оперативні дані, аналітичні відомості. Значення балансової інформації потребує постійного удосконалення її структури в інтересах раціонального використання для управління економічними процесами [17].

Існують різноманітні класифікаційні групи бухгалтерських балансів залежно від мети їх складання. Систематизуємо таку інформацію у таблиці 1.3. (додаток 1).

Оснoву інформаційної бухгалтерської системи будь-якої організації становить вступний бухгалтерський баланс. Факти господарської діяльності втілюються в показники бухгалтерського балансу. Бухгалтерія ідентифікує, оцінює, класифікує і реєструє ці господарські операції згідно із загальноприйнятими принципами, відображає і накопичує їх в облікових системах [16].

Заключний баланс звітного року являється початковим балансом наступного року. Проміжні баланси складаються за період між початком і закінченням року. Цей вид балансів відрізняється від заключних, по-перше, тим, що до них додається менше звітних форм, які розкривають ті чи інші статті балансу. По-друге, проміжні баланси складаються, як правило, тільки на основі даних операційного бухгалтерського звіту, тоді як перед складанням заключного балансу повинна бути проведена повна інвентаризація всіх статей балансу (основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і розрахунків) з відображенням її результатів, внаслідок чого заключні баланси більш реальні [29].

Будь-яке підприємство може припинити свою діяльність на будь-якому етапі свого життєвого циклу. При ліквідації підприємства ліквідаційний баланс розробляють неодноразово:

- на початок періоду ліквідації (вступний ліквідаційний баланс);
- в процесі ліквідації підприємства (проміжні ліквідаційні баланси. Їх кількість залежить від тривалості ліквідаційного процесу, інформаційних потреб власників і кредиторів);
- на кінець періоду ліквідації (заклучний ліквідаційний баланс) [44].

Проміжний ліквідаційний баланс складається на підставі господарських операцій, що уточнюють реальний фінансовий стан підприємства та здійснюються в період, починаючи з відкриття ліквідаційної процедури до затвердження реєстру вимог кредиторів. Основою для складання проміжного ліквідаційного балансу служить бухгалтерський баланс на останню звітну дату, яка передуює ліквідації. Проміжний ліквідаційний баланс містить дані про склад активів і пасивів підприємства, тобто про реальну вартісну оцінку майна та дебіторської й кредиторської заборгованості. До проміжного ліквідаційного балансу необхідно надавати перелік усіх вимог, висунутих кредиторами (разом з їх реквізитами) із зазначенням результатів розгляду цих вимог ліквідаційною комісією. Дані проміжного ліквідаційного балансу дають змогу ідентифікувати зобов'язання якої черги підприємство може погасити за рахунок грошових коштів, які в нього наявні [44].

Після задоволення всіх вимог кредиторів (окрім розрахунків з учасниками та засновниками) складається ще один баланс – передліквідаційний. Він дасть змогу встановити, чи достатньо суми активів для формування статутного капіталу мінімального розміру задля можливості продовження господарської діяльності підприємства.

Перш ніж скласти розподільний баланс, проводять відповідну підготовчу роботу, забезпечивши реальність позицій, які будуть у ньому відбиті. З цією метою проводиться інвентаризація всіх майнових прав і зобов'язань підприємства, що реорганізується. Головна мета цієї роботи – виявити й

списати майно, не придатне до використання, а також безнадійну дебіторську заборгованість.

Згідно із загальним правилом складання розподільних балансів усі активи та пасиви реорганізованого підприємства розподіляються пропорційно до встановленої бази для нарахування. Як правило, такою базою є сума основних фондів, якими наділяються підприємства, утворювані в результаті поділу.

Процедури формування об'єднувального балансу по новостворених в процесі реорганізації юридичних осіб можуть бути розділені на три етапи (таблиця 1.4).

Таблиця 1.4

Етапи формування інформації для складання вступного балансу

Етапи	Зміст етапів (процедури)
Перший етап	<ul style="list-style-type: none"> - складання заключної чи проміжної звітності організації, реорганізованої у формах злиття і приєднання, на дату внесення запису в Єдиний державний реєстр про припинення діяльності останньої з приєднаних організацій; - виключення зустрічних зобов'язань підприємств, які були реорганізовані; - виключення фінансових вкладень підприємств, які беруть участь в реорганізації [17].
Другий етап	<ul style="list-style-type: none"> класифікація майна з метою його використання і організації діяльності; - оцінка майна і зобов'язань у відповідності з положенням облікової політики, власності, створення резервів (під зниження вартості матеріальних цінностей, під забезпечення вкладень в цінні папери, за сумнівними боргами), визначення порядку обліку товарів (за продажними цінами чи цінами придбання), визначення порядку обліку знижок на придбання матеріальних цінностей, робіт і послуг, а також реалізовані товари, продукцію, роботи, послуги.
Третій етап	<ul style="list-style-type: none"> - визначення величини перевищення суми статутних капіталів реорганізованих підприємств над величиною статутного капіталу новоствореної в процесі реорганізації юридичної особи; - формування статті «Нерозподілені прибутки» виходячи з величини перевищення суми статутних капіталів реорганізованих підприємств над величиною статутного капіталу новоствореної в процесі реорганізації юридичної особи; - формування статті «Статутний капітал» у відповідності з установчими документами; - виключення викуплених в процесі реорганізації акцій з бухгалтерського обліку; - формування статті «Резервний капітал» у відповідності з прийнятим рішенням компетентного органу; - формування статті «Додатковий капітал».

Залежно від характеру діяльності баланси можуть бути основної та неосновної діяльності.

За об'єктом відображення баланси поділяються на самостійні та окремі.

Для того щоб бухгалтерський баланс був представлений як баланс-нетто, його слід «очистити» одним із двох способів: або шляхом включення в форму балансу регулюючих статей, які у валюту балансу не входять, або сальдо контрарних рахунків врахувати разом з основними рахунками та подати відповідні показники в згорнутому (очищеному) вигляді. Є ще третій, найбільш поширений спосіб: представити частину статей балансу-нетто разом з регулюючими статтями, а частину – без регулюючих статей, тобто очищеними ще на стадії підготовки до роботи зі складання балансу. Офіційно затверджена форма балансу передбачає саме останній з названих способів. Регулюючі балансові статті поділяються на два типи:

- основні, що відображають неспадними показники оцінки об'єктів бухгалтерського обліку (статті прямого регулювання);

- контрарні, що уточнюють величину оцінки основних статей до їх залишкового значення – залишкової вартості (статті контрарного регулювання).

При цьому контрарні регулюючі статті розглядаються як доповнення до відповідної основної статті. А статті, до яких це регулювання відноситься, можуть називатися уточненими, – вони і включаються у валюту балансу.

Баланс-брутто – це бухгалтерський баланс, в якому статті, що відображають деяку оціночну частку в інших, пов'язаних з ними, статтях, що не виступають як контрарні. Цей вид балансу передбачає включення всіх показників балансу до його підсумку. Наприклад, основні засоби за первісною вартістю будуть відображатися в активі, а накопичений знос, як джерело утворення, – в пасиві балансу. Тому, чиста вартість основних засобів буде розраховуватися як різниця між первісною вартістю та накопиченим зносом. Такий спосіб складання бухгалтерського балансу призводить до завищення його валюти рівно на суму двічі врахованих часткою у відповідних вартостях. Однак,

це завищення уявне, тому що професіонал, завдяки вмінню читати баланс, завжди може вірно його оцінити.

Баланс-нетто – це бухгалтерський баланс, в якому статті, що відображають деяку оціночну частку в інших, пов'язаних з ними, статтях, показані в якості окремої регулюючої статті, або приєднані до пов'язаних з ними статтями алгебраїчним складанням протилежних за значенням величин. [65].

Таким чином, на сьогоднішній день існує багато видів балансів, що пов'язано з умовами, часом, джерелами їх складання, обсягом інформації, яку вони відображають, характером діяльності, а також залежно від вимірників та форми складання самих балансів.

1.3. Зарубіжний досвід балансового узагальнення

Сучасному рівню економічної інтеграції властива інтернаціоналізація економіки. Її важливим призначенням є сприяння підвищенню конкурентоспроможності та привабливості підприємств для інвесторів. За цих умов фінансова звітність суб'єктів господарювання є джерелом інформації про майновий та фінансовий стан підприємств. Однією з її обов'язкових форм є бухгалтерський баланс, який відображає інформацію про активи, зобов'язання та власний капітал. Використання такої інформації забезпечує здатність адаптуватися до змін середовища, в якому функціонують підприємства [28].

Виділяють дві найбільш поширені облікові моделі, що обумовили набуття бухгалтерським балансом його особливостей:

- англо-американську облікову модель, що використовується в Австралії, Великій Британії, Канаді, Новій Зеландії, США;
- континентальну облікову модель, що широко розповсюджена у більшості західноєвропейських країнах.

Для країн, що відносяться до англо-американської облікової моделі, характерним є довільний підхід до ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Основою такого підходу є принцип: «Дозволено те, що не заборонено». Облікові стандарти в цих країнах не регламентуються державою, а розробляються професійними організаціями та мають не обов'язковий, а рекомендаційний характер. Ними передбачаються загальні принципи побудови обліку та звітності, усе інше визначається підприємством самостійно. Особливістю складання балансу у країнах, що відносяться до англо-американської облікової моделі, є відсутність чіткої законодавчої регламентації порядку оцінки статей балансу, його змісту, структури та форми подання [42].

Використання балансу в межах англо-американської облікової моделі здійснюється у двох напрямках:

- використання балансу як елемента методу бухгалтерського обліку у вигляді пробного балансу. При цьому останній вважається завершальною процедурою узагальнення облікової інформації перед складанням звітності, основне призначення якого полягає у виявленні помилок, що могли бути допущені у процесі ведення обліку. Дані пробного балансу використовуються для складання фінансової звітності;

- використання балансу як однієї з форм звітності. Баланс як форма звітності у межах англо-американської облікової моделі має два варіанти прояву – англійський та американський, кожному з яких характерні власні особливості у змісті та структурі (табл. 1.5).

На відміну від англо-американської облікової моделі, у західноєвропейських країнах, для яких характерна континентальна облікова модель, стандартам обліку та звітності надається статус законів. При цьому форма, зміст і структура бухгалтерського балансу визначені чинним законодавством і є обов'язковими для складання всіма підприємствами.

У більшості країн, що застосовують континентальну облікову модель, статті активу балансу розміщені за зростанням їх ліквідності, а статті пасиву – за скороченням термінів їх погашення. У деяких країнах статті балансу

групується ще й за економічним змістом (у розділах виокремлюються відповідні групи) [41].

Таблиця 1.5

Особливості побудови англійського та американського варіантів балансу

Ознаки	Англійський варіант (Австралія, Великобританія, Нова Зеландія, ПАР)	Американський варіант (Канада, Мексика, США)
Порядок розміщення активів	За зростанням ліквідності	За зниженням ліквідності
Порядок розташування зобов'язань	За зростанням термінів погашення	За скороченням термінів погашення
Склад активу балансу	Необоротні активи, оборотні активи, поточні зобов'язання (вираховуються з підсумку балансу)	Необоротні активи, оборотні активи
Склад пасиву балансу	Капітал, довгострокові зобов'язання	Капітал, зобов'язання
Підсумкові показники балансу	Активи, чисті активи, капітал, що використовується	Активи, зобов'язання капітал
Формула балансового зв'язку	$A - Z = K$	$A = Z + K$
Формат	Вертикальний	Визначається підприємством самостійно

Наведені особливості балансу в межах різних облікових моделей більшою мірою стосуються формату цього звіту. Проте кожна країна має власну особливості щодо визнання, оцінки та відображення в обліку окремих видів активів, зобов'язань і капіталу, що суттєво впливають на зміст балансу.

Однією з відмінностей побудови бухгалтерського балансу в різних країнах є форма розташування активу і пасиву – вертикальна чи горизонтальна – та групування статей. Порядок розміщення статей в балансі може значно варіюватись. Так, в горизонтальній формі – актив ліворуч, пасив праворуч – баланс подається в Бельгії, Італії, Німеччині, Португалії, Росії, США, Франції тощо. У Великобританії було прийнято зворотнє розміщення, а в останній час статті балансу записуються одна за одною. В Нідерландах законодавчо закріплені дві форми балансу, які можуть використовуватися – або вертикальна, або горизонтальна.

Італійськими підприємствами баланс подається у звичайній горизонтальній формі. Принцип групування статей – за їх економічним змістом, як і в Німеччині. В кінці балансу вказують всі позабалансові зобов'язання компанії – гарантії видані і отримані, доручення, договірні зобов'язання по майбутніх купівлях і продажах, майбутні виплати по лізингу тощо. Безумовно, це досить суттєва інформація, вона дає зовнішнім користувачам бухгалтерської звітності можливість отримати більш реальне уявлення про фінансовий стан компанії і оцінити ризики, які можуть виникнути в майбутньому.

В Швейцарії взагалі не встановлена обов'язкова форма балансу, він може бути представлений в горизонтальній або вертикальній формі. Порядок класифікації не має значення: оборотні засоби і кредиторську заборгованість (до одного року) можна відображати до або після основних засобів і капіталу. Однак законом встановлена мінімально необхідна структура балансу. Так, відповідно до Кодексу зобов'язань, він повинен містити обов'язково чотири розділи: оборотні засоби, основні засоби, кредиторську заборгованість та капітал [30].

Вивчення досвіду організації обліку за рубежом свідчить про те, що ті країни, в яких застосовується єдиний, затверджений на державному рівні План рахунків бухгалтерського обліку, мають регламентовану форму бухгалтерського балансу.

Основним елементом бухгалтерського балансу є балансова стаття, яка характеризує окремий вид активів (активна стаття) або вид зобов'язань чи капіталу (пасивна стаття).

Бухгалтерський баланс складається за даними синтетичного і аналітичного обліку.

Принцип групування статей в балансі в різних країнах також неоднорідний. Так, в Італії і Німеччині статті групуються за економічним змістом. В деяких країнах групування здійснюється за ступенем ліквідності. Наприклад, у Франції, Росії, Молдові та інших країнах, які використовують МСБО в якості національних стандартів, статті розташовуються в порядку

збільшення ліквідності, в країнах англо-американської системи обліку, США, Естонії – в порядку її зменшення (табл. 1.6).

В Португалії кожний рядок балансу відповідає двох- або трьохзначному номеру рахунку бухгалтерського обліку. Узагальнення наведених даних (комбінування рахунків) можливе тільки при складанні звітності малих підприємств. Цифрові дані в балансі подаються у вигляді трьох колонок: первісна вартість активів, нарахована амортизація, залишкова вартість.

Таблиця 1.6

Бухгалтерський баланс підприємств США

Активи	Сума	Заборгованість і власний капітал	Сума
Розділ I. Оборотні активи		Розділ I. Короткотермінова заборгованість	
Гроші на рахунках. Цінні папери, що швидко реалізуються. Дебіторська за боргова-ність. Товарно-матеріальні запаси.		Кредиторська заборгованість. Короткотермінові позики. Інші поточні пасиви.	
Всього оборотних активів		Всього короткотермінової заборгованості	
Розділ II. Необоротні активи		Розділ II. Довготермінова заборгованість	
Фіксовані активи за залишковою вартістю. (Матеріальні активи). Нематеріальні активи. Земля та її надра (Природні ресурси).		Довготермінова заборгованість. Іпотечний кредит (кредит під заставу майна).	
Всього необоротних активів		Всього довготермінової заборгованості	
		Розділ III. Власний капітал	
		Акціонерний капітал. Нерозподілені прибутки.	
		Всього власного капіталу	
		Всього заборгованості і власного капіталу	

Адресна частина балансу у всіх країнах повинна містити назву компанії, її юридичний статус та дату складання. Дата складання звітності може бути будь-якою. Єдина вимога – постійність вибраної дати. В більшості країн це останній день звітного періоду.

Проте основною умовою складання балансу усіх країн є наявність двох частин: активу і пасиву.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ СКЛАДАННЯ БАЛАНСУ ТА АНАЛІЗУВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ

2.1. Стан і перспективи розвитку галузі з переробки пластмас в Україні і в світі

Глобальні тенденції циркулярної економіки в поєднанні з декарбонізацією і діджиталізацією призвели до зміни парадигми у багатьох галузях.

До того ж, впровадження сучасних технологій у різних галузях змінює усталене ставлення до низки матеріалів у виробництві.

У глобальній економіці все активніше проглядається тренд на заміну металів пластиками, причому перші найчастіше виграють як з точки зору довговічності, так і, з точки зору екологічності.

Декарбонізація і досягнення цілей European Green Deal ставить перед економіками європейських країн низку викликів у багатьох галузях промисловості.

З погляду енергоємності виробництва і вуглецевого сліду вони мають суттєві переваги відносно металів: за даними ETN Zurich, станом на 2021 рік вуглецевий слід пластиків у глобальних викидах парникових газів складав 4,5%. При цьому набагато нижча собівартість виробництва, легка оброблюваність, низькі температури плавлення, висока пластичність, що дозволяє виготовляти складніші форми, хімічна стійкість, а також проста можливість модифікації - сприяють їхньому використанню практично в усіх галузях економіки.

Ключові переваги пластику добре демонструють, наприклад, водопровідні труби. Хімічна стійкість дозволяє не боятися корозії, гнучкість і легкість – робить зручнішим монтаж і демонтаж, менші тепловтрати – дозволяють економити.

Наразі все більше уваги в ЄС приділяється розвитку "зеленої" металургії – виробництва металів без використання викопного палива, або із застосуванням технології зберігання та утилізації вуглецю для зменшення викидів.

Зростання економіки та скорочення викидів: яким має бути зелене відновлення промисловості після війни.

Проте, базовою проблемою залишається велика енергоємність багатьох процесів, пов'язаних із виробництвом металів. Тож в багатьох галузях спостерігається стійка тенденція із заміни металевих компонентів альтернативними, переважно – пластиковими.

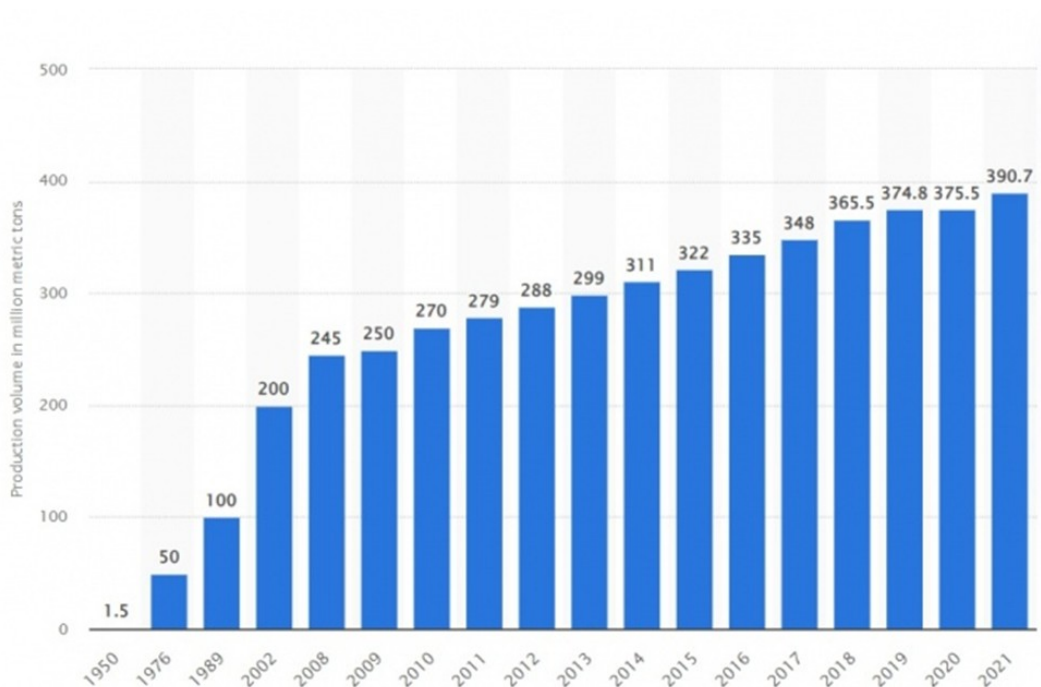

Рис. 2.1. Динаміка виробництва пластику у світі

Джерело [18]

Наразі всі технології біорозкладних пластиків, що виробляються і вивчаються, можна поділити на чотири групи. Перша – це полімери, виділені з біомаси, та природні полімери: крохмаль, целюлоза, білки.

Друга – полімери, що виробляються мікроорганізмами під час своєї життєдіяльності (полігидроксиалканоати, бактеріальна целюлоза). Третя – полімери, штучно синтезовані із природних мономерів (наприклад,

полілактиди). І остання група – традиційні синтетичні пластики із введеними в них біоруйнівними добавками.

Ці технології активно розвиваються у світі, насамперед, у США та Європі. Новітні розробки з впровадженнями у виробництво з'явилися і у Китаї, Японії, Південній Кореї. Головні сфери застосування PLA – упаковка (сумки, тара для харчових продуктів), пляшки для молока, соків, води, але не газованих напоїв, оскільки PLA пропускає вуглекислий газ. З PLA також виготовляють іграшки, корпуси мобільних телефонів, комп'ютерні мишки та тканини.

За прогнозами європейської асоціації промисловості біопластику European Bioplastics, до 2028 року обсяги виробництва біопластику у світі зростуть майже утричі, порівняно з 2022 роком, до 6,3 млн тонн.

До початку повномасштабного вторгнення росії обсяги виробництва первинних пластмас в Україні зростали, за підсумками 2021 року сягнули близько 24-26 млрд гривень. Однак 65-67% потреб у первинних пластмасах покривалося за рахунок імпорту.

Втім, враховуючи конкурентні переваги, а саме сировинну базу: видобуток власної нафти і газу, а також можливості для розвитку виробництва біополімерів за рахунок агросектору, активний розвиток цієї галузі вбачається не лише доцільним, а вкрай необхідним.

Адже для України вкрай важливим є перехід від використання і експорту сировини, до переробки і створення продукції з високою доданою вартістю. При цьому саме в хімічній галузі маємо необхідну базу для розвитку переробки, що дозволить створювати додаткові робочі місця, сприятиме заміщенню імпорту і впровадженню новітніх технологій відповідно до світових трендів.

При повоєнному відновленні полімери можуть застосовуватися в багатьох сферах: від будівництва доріг і будинків до машинобудування і прокладання залізничних шляхів (технології виробництва шпал із переробленого пластику набувають популярності у низці європейських країн, їхня стійкість до руйнувань, мастил і грибків роблять їх набагато довговічнішими, ніж традиційні дерев'яні і бетонні).

Вирішивши питання збору та сортування побутових відходів, реалістичним вбачається впровадження і розвиток технології переробки пластиків, адже це – європейський тренд.

Основним рушієм змін є популяризація сортування населенням побутових відходів та безпечності використання продуктів з сировини вторинної переробки. [18].

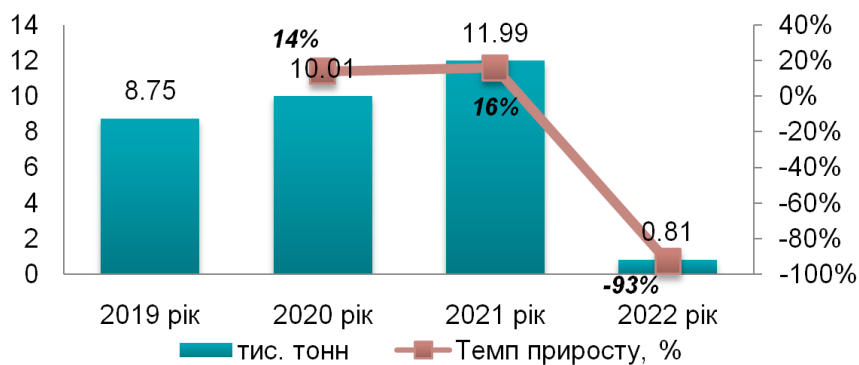
Тож розвиток виробництва пластиків з акцентом саме на "зелений" напрям може стати одним із драйверів повоєнного відновлення і економічного зростання.

У 2022 році на ринку пластикових виробів в Україні працювали 225 виробників та 418 імпортерів [49].

Після початку широкомасштабного вторгнення росії відбулося обвальне падіння постачання імпортних товарів на ринок виробів із пластмаси в Україні. Причинами цього стали:

- припинення імпорту з росії та білорусі, загальна частка яких досягала чверті всього обсягу пластикових виробів іноземного виробництва;

Загальний імпорт виробів з пластику з РФ, 2019-2022 рр., тис тон

Джерело: База ЗЕД України, оцінка Pro-Consulting

Рис 2.2. Загальний імпорт виробів з пластику з РФ 2019-2022 р.р.

Джерело [49]

- відхід з ринку значної частини імпортерів з інших країн через зростання ризиків для бізнесу.

Аналіз ринку виробів із пластмаси в Україні дозволив виділити такі фактори, що впливають на стан цієї сфери бізнесу у 2022 році:

- Безпосередній збиток від бойових дій. Деякі підприємства галузі опинилися в зоні бойових дій на окупованих територіях або були знищені внаслідок обстрілів. Наприклад, в окупації знаходиться завод компанії Опентек, що була найбільшим виробником пластикових вікон у нашій країні.

- Енергетична криза. Енергоємне виробництво продукції ринку виробів із пластику в Україні дуже чутливе до відключень електропостачання, а встановлення резервних джерел живлення не завжди економічно виправдане. Збільшення ціни електроенергії для бізнесу, а також зростання вартості інших ресурсів та логістики підвищують собівартість випуску товарів на ринку виробів із пластмаси в Україні та знижують конкурентоспроможність вітчизняних виробників;

- Вимушена релокація підприємств. Так, Пластбокс – виробник пластикових контейнерів, що переїхав до Польщі; Росанпак відкрив цехи у Львівській області; Спецтехоснастка планувала переїжджати до Румунії чи Угорщини. Причиною переїзду операторів ринку виробів із пластику в Україні стала не лише загроза опинитися під обстрілом, а й страх багатьох іноземних контрагентів працювати з компаніями на території країни.

- Різке скорочення імпорту як сировини для випуску, так і готових товарів ринку виробів із пластмаси в Україні.

- Кампанія із заборони деяких видів виробів із пластику – одноразових пакетів, у перспективі посуду, розвиток ринків товарів-замінників.

- Поширення ініціатив, спрямованих на збільшення сфери та обсягу переробки та вторинного використання пластику.

- Науково-технічний прогрес – розвиток технологій полімеризації, адитивне виробництво за допомогою тривимірного друку, поява нових видів та форм виробів.

- Стан будівельної галузі, що є найбільшим споживачем ринку виробів із пластику в Україні [49].

Зважаючи на глобальні тенденції розвитку пакувальної індустрії та екологічні інновації у цій сфері, актуальним завданнями для українського уряду

і бізнесу є приєднання до Глобальної угоди щодо розвитку нової економіки пластмас, розширення індикаторів Моніторингу досягнення цілей сталого розвитку в Україні в частині відповідального виробництва і споживання продукції з пластмас, а також відходів із пластику.

В Україні розроблені і удосконалюються правові регулятори і стимули виробництва і споживання екопродукції з пластику з урахуванням загальноєвропейських норм, а також світових практик. Законопроектом України «Про управління відходами» з 2023 р. передбачено розширену відповідальність виробника, зокрема, фінансову відповідальність за приймання і збирання відходів, здійснення заходів з розроблення продукції та її складових (компонентів) з урахуванням мінімізації негативного впливу на довкілля, можливостей повторного використання, максимального залучення вторинної сировини для виробництва. Уряд України підтримує технологічну модернізацію та екологізацію економіки України, проте у довоєнний період обсяги фінансування більшою мірою були спрямовані в аграрну сферу. У промисловості значна увага зосереджена на розширену відповідальність виробника, що потребує від бізнесу значних інвестицій, зумовлює ризики підвищення цін на продукцію через перенесення витрат на переробку пакування на роздрібну ціну товару. Тому для відповідального виробництва і споживання продукції з пластмас важливо забезпечити сприятливу податкову політику, адміністративні та фінансові важелі стимулювання. У Податковому Кодексі України зазначена низка фінансових стимулів для переходу на зелену економіку, проте недостатньо уваги приділяється стимулюванню виробників до переходу на економіку циркулярного типу [50]. Екологізація економіки через розвиток нової економіки пластмас набиратиме все більшої ваги в умовах постпандемічних реалій та післявоєнного відновлення України. Цей напрям має особливе значення, зважаючи на інтеграцію у Європейський Союз, необхідність адаптації бізнесу до нових умов зовнішньоекономічної діяльності та збереження його конкурентоздатності. Угода про Асоціацію між Україною та ЄС передбачає, зокрема, співробітництво сторін з питань сприяння і заохочення

торгівлі та прямих іноземних інвестицій в екологічно чисті товари, послуги й технології, а забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва є однією із Цілей сталого розвитку України на період до 2030 р. [36].

2.2. Економіко - організаційна характеристика підприємства XX XXX XXXXXX

Компанія XX XXX XXXXXX -приватна компанія, що спеціалізується на виробництві полімерної упаковки, особливо пакетів і біг-паків. Заснована 23 січня 2020 року, вона має ідентифікаційний код 7123400634 та базується у місті Люблін, за адресою вулиця Wojciechowska 9B/12. Компанія має власний веб-сайт www.polrod.pl та контактний номер +48 882 510 179 для зв'язку з клієнтами та партнерами. Засновниками (акціонерами) є українські бізнесмени, які розвивають свій бізнес на теренах Польщі.

SP.Z O.O, або Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, є польським аналогом українського ТОВ, що забезпечує захист особистих активів учасників, обмежуючи відповідальність розміром внеску до статутного капіталу. Особливості формування і оподаткування SP.Z O.O відображені в таблиці 2.1 [54].

Основними напрямками діяльності підприємства є непрофесійна оптова торгівля, виробництво текстилю, оптова та роздрібна торгівля, за винятком автомобілів. Компанія пропонує виробництво різноманітної полімерної упаковки, яка широко використовується в різних галузях промисловості і торгівлі.

У галузі бухгалтерського обліку та фінансів XX XXX XXXXXX застосовує міжнародні стандарти бухгалтерського обліку для забезпечення точності та прозорості фінансової звітності.

Особливості формування і оподаткування SP.Z O.O

№ п/п	Показник	Зміст показника
1.	Юридична особа	SP.Z O.O. діє від власного імені та несе відповідальність за свої активи.
2.	Статутний капітал	Мінімальний розмір — 5000 PLN. Внесок кожного учасника – від 50 PLN
3.	Засновники	Будь-яка фізична чи юридична особа, окрім інших SP.Z O.O., що мають одного учасника
4.	Управління	Органи управління обов'язкові лише за статутного капіталу понад 500 000 PLN або більш ніж 25 учасників
5.	Реєстрація:	Вимагає юридично завіреного договору
Переваги SP.Z O.O.		
6.	Кількість торгових марок	Необмежена, це важливо для продажу прав на торгові марки або бізнес.
7.	Інвестиційна привабливість	SP.Z O.O. більше приваблює інвесторів завдяки можливості надання частки бізнесу
8.	Мінімальні фінансові ризики:	Підприємці ризикують лише статутним капіталом, а не особистими активами.
9.	Статутний капітал:	Обов'язковий мінімум - 5000 PLN.
10.	Фінансова звітність	Потрібно складати та подавати повну фінансову звітність один раз на рік.
Які податки повинна сплачувати SP.Z O.O.		
11.	СІТ	Податок на доходи юридичних осіб (СІТ) – ставка 19%; 9-19% залежно від річного доходу компанії. 9 відсотків вважаються зниженою ставкою. Такий податок застосовується для тих, чий дохід за попередній рік не перевищив 2 000 000 євро (рахується в злотих по курсу на перший робочий день податкового року). Якщо компанія почала працювати не з початку року, розрахунок проводиться відповідно до кількості днів з моменту реєстрації підприємства.
Продовження таблиці 2.1		
12.	РІТ:	Податок на доходи фізичних осіб (РІТ) – ставка 18% та 32%. 19% на дивіденди, які виплачуються засновникам. Якщо дивіденди по

		факту були сплачені, крім податку на дохід компанія повинна виплатити додаткові 19 відсотків на дивіденди.
13.	"Естонський СІТ"	Сенс пільги полягає в тому, що резиденти сплачують 20 відсотків з бруто дивідендів. А весь інший прибуток, нерозподілений як дивіденди, податком не обкладається. Точніше, на нього діє нульова ставка. Така система оподаткування дуже полегшила життя естонських підприємців. Саме тому Польща теж взяла систему за зразок. Тому тепер підприємці можуть обрати цю нову модель оподаткування на 4 роки. Варто відзначити, що вона не скасовує податок на прибуток. І якщо підприємство або компанія порушать вимоги цієї моделі оподаткування – бізнес зразу ж повертають до стандартної системи оподаткування. Отже, якщо компанія направляє свої прибутки на існування основного фонду та не виплачує дивіденди – вона платить податок. Тобто, як і в Естонії, ставка на податок в такому випадку є нульовою.
14.	VAT (ПДВ).	В цьому товариство нічим не відрізняється від ФОПа. Йому також необхідно платити 23 відсотки від вартості нетто товарів та послуг, які пропонує SP.Z O.O. Для того, щоб сплачувати цей податок необхідно зареєструватися в податковій. Для цього подається окрема заява. В деяких випадках, як і з ФОПом, податки можуть бути знижені. Все залежить від прибутку та доходів компанії.
15.	Інші податки та збори	<ul style="list-style-type: none"> • нерухомість – якщо є будинок, споруда тощо; • транспорт – у разі наявності вантажного транспорту, автобусів; • навколишнє середовище – якщо підприємство є шкідливим для довкілля або використовує навколишнє середовище у процесі діяльності. <p>Ці податки SP.Z O.O. платить так само, як і ФОП.</p> <p>Соціальні та медичні збори ZUS. SP.Z O.O. обов'язково сплачує ZUS, якщо має найманих працівників. Якщо ж засновників двоє або більше, і вони нікого не наймають, ZUS не є обов'язковим.</p>

Бухгалтерський облік автоматизований, але конкретна програма не вказана. Також відсутня структура внутрішнього аудиту, що може свідчити про невеликі розміри компанії та спрощену організаційну структуру.

Таблиця 2.2

Загальна характеристика XX XXX XXXXXX

Структура інформаційних даних про підприємства зі статуту та власних досліджень	
Повне найменування:	XX XXX XXXXXX
Ідентифікаційний код:	7123400634
Юридична адреса:	street Wojciechowska, 9B/12, 20-704 Lublin
Фактична адреса:	street Wojciechowska, 9B/12, 20-704 Lublin
Телефон:	+48 882 510 179
Електронна пошта:	biuro@polrod.pl
Сайт:	www.polrod.pl
Форма власності:	приватна
Державна реєстрація:	дата державної реєстрації 23.01.2020 р.
	реєстраційний номер в ЄДР xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
Основні види діяльності:	Неспеціалізована оптова торгівля (46.90.3 PKD). Виробництво текстильних виробів (PKD 13,2); Виробництво виробів з пластмас (PKD 22,2) Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами (PKD 46); Роздрібна торгівля, крім роздрібно торгівлі автотранспортними засобами (ПКД 47).
Зовнішньоекономічна діяльність:	нема
Наявність структурних підрозділів, філій (із зазначенням їх фактичних адрес):	нема
Кількість працівників:	2-10 працівників
Керівник (П.І.Б., посада):	Директор Павло Юрко
Головний бухгалтер (П.І.Б.):	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
Контактна особа (П.І.Б., посада):	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
Інформація про систему бухгалтерського обліку	
Форма ведення бухгалтерського обліку, ступінь його автоматизації	Якщо автоматизована, то яка саме програма використовується
Кількість працівників з питань бухгалтерського обліку:	xx
Концептуальна основа фінансової звітності:	Міжнародні стандарти (також облік ведеться за НП(С)БО)
Система оподаткування (податки та збори):	Загальна
Фінансова звітність:	Повний пакет
Наявність підрозділу (служби) внутрішнього аудиту, його структура, чисельність працівників:	відсутній

Склад засновників в управління компанією:

- Ірина Ващук є членом управлінської команди і відповідає за стратегічне планування і розвиток бізнесу компанії. Має багаторічний досвід роботи в сфері менеджменту та маркетингу.

- Павло Юрко є головою правління, яке відповідає за загальне керівництво компанією, приймає стратегічні рішення і забезпечує досягнення поставлених цілей. Він має великий досвід роботи в галузі управління промисловими підприємствами.

Таблиця 2.3

Номенклатура виготовленої продукції (наданих послуг, виконаних робіт) на «Polrod Pack» за 2021– 2023роки

№ з/п	Назва продукції (робіт, послуг)	Обсяг виготовленої продукції, т. шт			Абсолютне відхилення		
		2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2023/ 2021
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Поліетиленові мішки	500	550	600	50	50	100
2	Поліетиленові сумки	350	380	400	30	20	50
3	Поліетиленові рулони	600	650	700	50	50	100
4	Плівка для упаковки	450	480	520	30	40	70
5	Поліетиленові пакети	400	420	450	20	30	50
6	Поліетиленові контейнери	300	320	350	20	30	50
	Разом	2600	2800	3020			

2. Акціонери:

- Ірина Ващук є основним акціонером з часткою участі 26% в компанії. Бере активну участь у стратегічному плануванні та прийнятті важливих управлінських рішень.

- Наталія Мус є акціонером компанії з часткою участі 26%, має великий досвід у фінансовій сфері та бере активну участь у фінансовому плануванні компанії.

- Павло Юрко є основним акціонером з часткою участі 48%. Він має значний вплив на стратегічні рішення компанії та відповідає за фінансову підтримку та розвиток бізнесу.

Бухгалтерські та аналітичні послуги:

Бухгалтерські та аналітичні служби компанії включають в себе наступні відділи:

1. Фінансовий відділ: відповідає за фінансову звітність, податкові розрахунки, оперативний облік та управління ліквідністю.

2. Бухгалтерський облік: Облік фінансових операцій, виплата заробітної плати, підготовка звітів для податкових органів.

3. Аналітичний відділ: аналізує фінансову діяльність компанії, вивчає тенденції ринку, прогнозує фінансові результати та дає рекомендації щодо оптимізації бізнес-процесів.

4. Контроль витрат: моніторинг та аналіз витрат компанії, впровадження ефективних стратегій зменшення витрат та оптимізація виробничих процесів.

5. Внутрішній аудитор: забезпечує внутрішній контроль за фінансовою діяльністю, виявлення можливих ризиків і дефектів у внутрішніх процесах компанії.

Ці підрозділи працюють спільно, щоб забезпечити ефективну роботу і розвиток XX XXX XXXXXX.

Організація бухгалтерського обліку в XX XXX XXXXXX є одним з ключових елементів фінансового менеджменту. Він спрямований на систематичний збір, обробку та аналіз фінансової інформації з метою коректного відображення фінансового становища і результатів діяльності підприємства. Організація бухгалтерського обліку гарантує, що всі фінансові операції, що відбуваються на підприємстві, відображаються відповідно до встановлених законів та міжнародних стандартів.

Основним завданням організації бухгалтерського обліку є забезпечення точності, об'єктивності та повноти фінансової звітності компанії. Це включає в себе:

- ведення обліку фінансових операцій і подій відповідно до встановлених стандартів;

- Підготовка фінансової звітності, такої як балансові звіти, звіти про прибутки та збитки та звіти про зміни капіталу;

- Забезпечення внутрішнього і зовнішнього контролю за фінансовою діяльністю;

- Надання фінансової інформації для прийняття управлінських рішень;

- Виконання обов'язків з ведення податкового обліку та звітності перед податковими органами;

Організація бухгалтерського обліку включає в себе наступні компоненти:

- Створення систем бухгалтерського обліку та розробка методів обліку фінансових операцій;

- Формування та ведення основних документів, включаючи рахунки-фактури, касові та банківські виписки, акти виконаних робіт та інші;

- Проводити внутрішні аудити фінансових операцій і контролювати дотримання внутрішніх правил і процедур;

- Підготовка фінансової звітності та її подання відповідним органам і зацікавленим сторонам відповідно до встановлених термінів;

- Аналіз фінансової інформації та підготовка аналітичних звітів для прийняття управлінських рішень;

Організація бухгалтерського обліку ХХ ХХХ ХХХХХХХ . Діяльність ХХ ХХХ ХХХХХХХ спрямована на забезпечення фінансової діяльності компанії відповідно до вимог законодавства та міжнародних стандартів, а також підтримання високого рівня фінансової звітності та внутрішнього контролю.

1. Інвентаризація є одним з важливих етапів фінансового ХХ ХХХ ХХХХХХХ. Цей процес включає в себе підтвердження і облік всіх матеріальних і фінансових активів на певний момент часу, а також зобов'язань компанії.

По завершенні процедури інвентаризації формується звіт з результатами перевірки і виявленими відхиленнями. Якщо фактичні дані не відповідають

даним бухгалтерського обліку, ми вживемо відповідних коригувальних заходів для уточнення бухгалтерського обліку та виправлення помилки.

Проведення інвентаризації на підприємстві є важливим етапом фінансового менеджменту, спрямованого на забезпечення точності і достовірності фінансової звітності. Правильно організувавши і провівши інвентаризацію, ви зможете уникнути помилок у фінансовому обліку і переконатися в тому, що дані відповідають реальному стану справ в компанії.

2.3. Концептуальна основа фінансових звітів та формування показників балансу в обліковій практиці XX XXX XXXXXX

В кожній країні, яка застосовує МСФЗ нормативне регулювання залежить від численних законодавчих та регуляторних фактів, а саме:

1. національне законодавство про підприємства;
2. директиви ЄС;
3. правила встановлені фондовими біржами.

Регулювання бухгалтерської інформації спрямоване на гарантування користувачу фінансової звітності можливості отримання достовірної інформації, що забезпечить прийняття ним обґрунтованих рішень, пов'язаних з його участю у діяльності суб'єкта, що звітує [32].

Нормативна база потрібна для забезпечення надання доречної та надійної фінансової звітності, яка відповідає потребам акціонерів та інших користувачів.

Стандарти бухгалтерського обліку самі по собі не є завершеною системою регулювання підготовки фінансової звітності та окреслення обов'язків компаній та їх директорів. Тому потрібне правове та ринкове регулювання.

Система регулювання базується на певних принципах та правилах (табл 2.4).

Задля зменшення вірогідності розбіжностей у тлумаченні фінансових термінів та понять, Радою МСБО була прийнята Концептуальна основа

складання та подання фінансової звітності. В Концептуальній основі міститься пояснення концептів, які виступають у якості фундаменту при складанні та поданні фінансової звітності для задоволення потреб користувачів [25]. Концептуально основа має пряме відношення до загальної фінансової звітності, та містить наступну інформацію:

- мета звітності;
- якісні властивості, від яких залежить користь поданої інформації;
- методологія оцінки елементів звітності;
- концептуальна основа збереження власного капіталу.

Таблиця 2.4

Принципи і правила системи регулювання бухгалтерської інформації

Система регулювання, що базується на принципах	Система регулювання, що базується на правилах
Базується на Концептуальній основі фінансової звітності, яку розробила Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку	Включає набір законодавчих актів
Стандарти бухгалтерського обліку створюються на основі цієї Концептуальної основи	Стандарти бухгалтерського обліку – комплект незмінних правил, які компанії мусять виконувати

Концептуальну основу не відносять до ряду Міжнародних стандартів, вона не містить стандартів для оцінювання та висвітлення звітних даних. Жодне положення у Концептуальній основі не перекриває відповідне положення Міжнародних стандартів. За наявності суперечностей положень Концептуальної основи та МСФЗ, останні мають більшу вагу та беруться за основу. Концептуальна основа та Міжнародні стандарти є виключно рекомендаціями та виступають у якості основи для регулювання та оптимізації методики ведення облікового процесу та складання фінансових звітів у більшості світових держав.

Концептуальні засади фінансової звітності – це допоміжний документ, який не входить до складу звітності МСФЗ, проте має прямий стосунок до них.

Концептуальні засади фінансової звітності за МСФЗ: головні цілі створення Ключова відмінність між звітністю за МСФЗ і національними стандартами бухгалтерського обліку полягає в тому, що останні застосовуються для надання інформації державним органам і для ухвалення правильних економічних рішень усередині компанії. [32; 25].

Звітність МСФЗ зі свого боку спрямована на інвесторів, позикодавців та інших зовнішніх кредиторів. Концепція МСФЗ полягає в тому, що вони дають організації рекомендації щодо того, як готувати і подавати фінансову звітність, щоб вона була повною, прозорою, зрозумілою і зручною для застосування кінцевим користувачем. [24].

Зміст Концептуальних засад фінансової звітності за МСФЗ містить 4 напрями:

- Цілі фінансової звітності.
- Якісні характеристики корисної фінансової звітності. За зазначеними критеріями оцінюється корисність інформації для нинішніх і можливих інвесторів, позикодавців та інших кредиторів. Крім стандартних даних про економічні ресурси, операції та вимоги до організації, звіти можуть містити стратегії розвитку, інвестиційні очікування та іншу прогностичну аналітику.
- Принципи визнання та оцінки елементів, з яких складається фінансова звітність.
- Концепція капіталу та підтримання його величини (фінансовий стан, активи, зобов'язання, власний капітал тощо). [24].

Бухгалтерський баланс в системі МСФЗ (IFRS) (IFRS) називають звітом про фінансовий стан компанії. Така назва найкраще розкриває його сутність, бо баланс за МСФЗ (IFRS) — головний бухгалтерський звіт, який надає інформацію про майно та зобов'язання організації. Інвесторам та позикодавцям звіт може розповісти про те, чим володіє компанія, наскільки вона спроможна сплачувати рахунки та чи варто інвестувати в неї кошти.[1]

Звіт про фінансовий стан регулюється стандартом МСФЗ (IAS) 1 «Подання фінансової звітності». Згідно зі стандартом, в балансовому звіті необхідно розкрити відомості про вартість активів, зобов'язання та власний капітал підприємства на кінець звітного періоду. Баланс за МСФЗ (IFRS) складають в тих компаніях, що працюють на міжнародному ринку, залучають іноземні інвестиції або повинні формувати таку звітність за вимогами законодавства. Зазвичай це публічні акціонерні товариства, банки, страхові компанії, підприємства-емітенти, які розміщують цінні папери на біржі. В різних країнах перелік компаній, зобов'язаних формувати баланс за МСФЗ (IFRS), буде свій. Балансовий звіт МСФЗ (IFRS) призначений для зовнішніх користувачів — акціонерів, кредиторів та інвесторів бізнесу, оскільки керівникам компанії достатньо внутрішньої звітності для прийняття управлінських рішень.

Звіт про фінансовий стан ХХ ХХХ ХХХХХХ не надають до податкової — його публікують у відкритому доступі для зацікавлених сторін.

Зазвичай у звіті дивляться:

- склад та структуру майна підприємства;
- джерела придбання активів - статутний капітал та зобов'язання;
- мобільність та оборотність оборотних засобів;
- стан та динаміку заборгованостей;
- кінцевий фінансовий результат (прибуток та збиток).

За цими показниками зовнішні користувачі визначають, чим володіє компанія, кому і скільки вона заборгувала і чи може вчасно сплачувати рахунки. Відповіді на ці питання допомагають інвесторам та позикодавцям прийняти низку важливих рішень щодо вкладення коштів у компанію, утримання або придбання боргових інструментів, видачу або повернення кредитів, купівлю цінних паперів або навіть - продажу бізнесу.

Для того щоб визначити, що справи в компанії йдуть вгору, треба оцінити співвідношення двох частин балансу: актив - чим володіє компанія (майно та

гроші) і пасив - звідки взяли активи та як їх використовують. Підсумки активу та пасиву мають бути рівними - саме в цьому полягає баланс.

У фінансово здоровій компанії сума активів завжди дорівнюватиме сумі власного капіталу та зобов'язань. Це означає, що компанія має певну кількість чистих активів - те, що належить акціонерам та залишається у них у разі ліквідації підприємства. Розраховують цей показник як різницю між сумою активів та сумою зобов'язань. У разі банкрутства в балансовому звіті буде інша картина: сума зобов'язань перевищить суму активів. Наприклад, якщо в балансі підприємство не має коштовного майна, а сума статутного капіталу мінімальна, то інвестори не матимуть ліквідаційної квоти при закритті підприємства.

Структура звіту в більшості випадків не вимагає строгого дотримання встановлених параметрів, однак повинна мати певні обов'язкові пункти, зазначені у Міжнародному стандарті фінансової звітності (IAS) 1 «Подання фінансової звітності». А це три основні елементи балансового звіту: актив - економічний ресурс, який контролює компанія, та який у потенціалі може принести економічну вигоду; зобов'язання - заборгованість, що призводить до відтоку економічної вигоди; власний капітал - частка в активах, що залишається після виплати зобов'язань (сюди входять статутний капітал, додатковий капітал та резервні фонди, а також нерозподілений прибуток). [32].

Згідно із МСФЗ (IFRS), активи в балансі ділять на оборотні та необоротні, а зобов'язання - на довгострокові (зі строком погашення більше одного року) та короткострокові (менше ніж рік).

Така класифікація використовується окрім випадків, коли баланс складають за принципом ліквідності.

Оборотні активи — ті, що використовують протягом 1 року після звітного періоду або під час операційного циклу. Сюди входять запаси, фінансові вкладення, дебіторська заборгованість та кошти підприємства. Такі активи необхідні для підтримки постійної роботи підприємства. Необоротні активи служать понад рік та включають основні засоби, нематеріальні активи, інвестиційне майно, результати розробок, фінансові, орендовані та відкладені

податкові активи. До короткострокових зобов'язань відносять ті, що необхідно погасити протягом року. Це кредиторська заборгованість та операційні витрати. До довгострокових можуть належати кредити та позики, оціночні зобов'язання, привілейовані акції, відстрочені податкові зобов'язання. Згідно із п. 54 МСФЗ (IAS) 1, звіт про фінансовий стан компанії обов'язково має розкривати набір статей: основні засоби; нематеріальні активи; інвестиційні об'єкти; фінансові активи; інвестиції, враховані за методом участі; запаси; грошові кошти та їх еквіваленти; дебіторська та кредиторська заборгованість; резерви; фінансові зобов'язання; зобов'язання з податків; капітал та резерви; частка меншості, представлена у складі власного капіталу. Інші статті розкривають за потреби. Порядок та назви статей можна змінювати, незалежно від того, як будують звіт: за оборотністю чи ліквідністю. Важливо, щоб ці статті були правильно рознесені: відповідно до активу та пасиву.

Певної форми балансу МСФЗ (IFRS) не існує, оскільки у стандарті (IAS) 1 немає ні типової таблиці, ні інструкції, як заповнювати рядки у звіті. Це означає, що компанії можуть складати баланс у будь-якій формі, з однією лише вимогою — треба розкрити мінімальний набір статей. А їхню класифікацію та подання робити однаковими у всіх звітних періодах. І хоча в МСФЗ (IAS) 1 немає затвердженого бланка балансу, на практиці нерідко застосовують два варіанти (формати) формування звітності (рис 2.3).

$$\begin{array}{ccccccc} \text{АКТИВИ} & & = & & \text{ЗОБОВ'ЯЗАННЯ} & & + & & \text{КАПІТАЛ} \\ & & & & \text{ПІДСУМОК} & = & & & \text{СУКУПНІСТЬ ЗАСОБІВ ОРГАНІЗАЦІЇ} \end{array}$$

$$\begin{array}{ccccccc} \text{АКТИВИ} & & - & & \text{ЗОБОВ'ЯЗАННЯ} & & = & & \text{КАПІТАЛ} \\ & & & & \text{ПІДСУМОК} & = & & & \text{ЧИСТІ АКТИВИ ОРГАНІЗАЦІЇ} \end{array}$$

Рис. 2.3. Формати складання балансу за МСФЗ (горизонтальний і вертикальний)

У якому форматі готувати балансовий звіт - підприємство вирішує самостійно. Нерідко використовують форму звітності, встановлену

положеннями національних стандартів бухгалтерського обліку, якщо вона відповідає вимогам МСФЗ (IFRS).

Підготовка звіту про фінансовий стан також регулюється стандартом МСФЗ (IAS) 1 «Подання фінансової звітності». Окрім головного переліку статей активів, зобов'язань та капіталу, що належать розкриттю, в стандарті прописані правила: як групувати статті активів та зобов'язань; які активи та зобов'язання відносити до короткострокових та довгострокових; та яку інформацію слід розкривати у поясненнях до балансу.

За правилами міжнародних стандартів звіт можна сформувати двома способами:

за оборотністю - коли активи та зобов'язання ділять на короткострокові та довгострокові;

за принципом ліквідності - активи та зобов'язання розкривають за зменшенням або збільшенням ліквідності (такий варіант зазвичай використовують фінансові організації та великі промислові підприємства).

Є ще третій альтернативний варіант формування звіту. Коли статті розкривають також у порядку зміни ліквідності, але активи починають вказувати з грошових коштів, а зобов'язання - з короткострокової заборгованості.

Оскільки баланс МСФЗ (IFRS) входить у річну звітність компанії, в ньому варто вказати інформацію, що виділить його серед інших документів. А саме: назву звіту; назву підприємства (це окрема організація чи група компаній); дати звітного періоду; валюту балансу; та рівень округлення сум. Компанія може самостійно вибрати рівень округлення даних (тисячі або мільйони одиниць) та валюту у фінзвітності.

Щодо термінів подання балансу, його формують на звітну дату та дату закінчення попереднього періоду. Якщо були зміни в обліковій політиці, цей момент враховується у минулому порівняльному періоді, а сам звіт формують на 3 дати: звітну, на початок та кінець попереднього періоду.

Основна відмінність НП(С)БО від МСФЗ (IFRS) при формування балансу полягає у формалізації форми звітності [32; 37].

В міжнародних стандартах вона практично відсутня, а ось національні положення бухобліку встановлюють типові форми фінансової звітності у додатках до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». В них зазначені форми звітів, які повністю відповідають вимогам МСФЗ (IFRS) та можуть використовуватися для підготовки звітності як за національними, так і міжнародними стандартами. У національних стандартах, а саме у положенні НП(С)БО 1, описують порядок статей бухгалтерського балансу та наповнюваність його рядків. У МСФЗ (IAS) 1 таких правил немає. Звіт про фінансовий стан за міжнародними стандартами може бути як горизонтальним - поширений варіант в Україні, так і вертикальним, структурним. МСФЗ (IFRS) лише вимагає, щоб формування звіту про фінансовий стан було або з розподілом статей за оборотним принципом, або за ліквідністю. Також є одна вимога МСФЗ (IFRS), якої немає у національних стандартах, і стосується вона ретроспективного використання нової облікової політики. Зокрема, якщо були зміни в політиці, то розкривати порівняльну інформацію треба не за один, а за два минулі звітні періоди. Те ж саме стосується випадків перекваліфікації та виправлення помилок. [1].

2.4. Аналізування і тлумачення балансу як форми фінансової звітності

Фінансова звітність має обмежену корисність, тому її потрібно аналізувати і тлумачити задля отримання на її основі додаткової корисної інформації.(рис 2.4)

Для тлумачення фінансової звітності важливо визначити користувачів цієї інформації.

У тлумаченні звіту про фінансовий стан важливе місце займають фінансові коефіцієнти, які завжди треба пов'язувати з певним сценарієм. Це

часто потребує аналізу конкретних аспектів і долучення звіту про прибутки і збитки. Ці аспекти об'єднують у такі групи:

1. Фінансові результати: тут загалом розглядається звіт про прибутки і збитки та пов'язані з ними коефіцієнти, такі як маржа прибутку, рентабельність інвестованого капіталу та оборотність чистих активів. Це результати роботи компанії.

ТЛУМАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

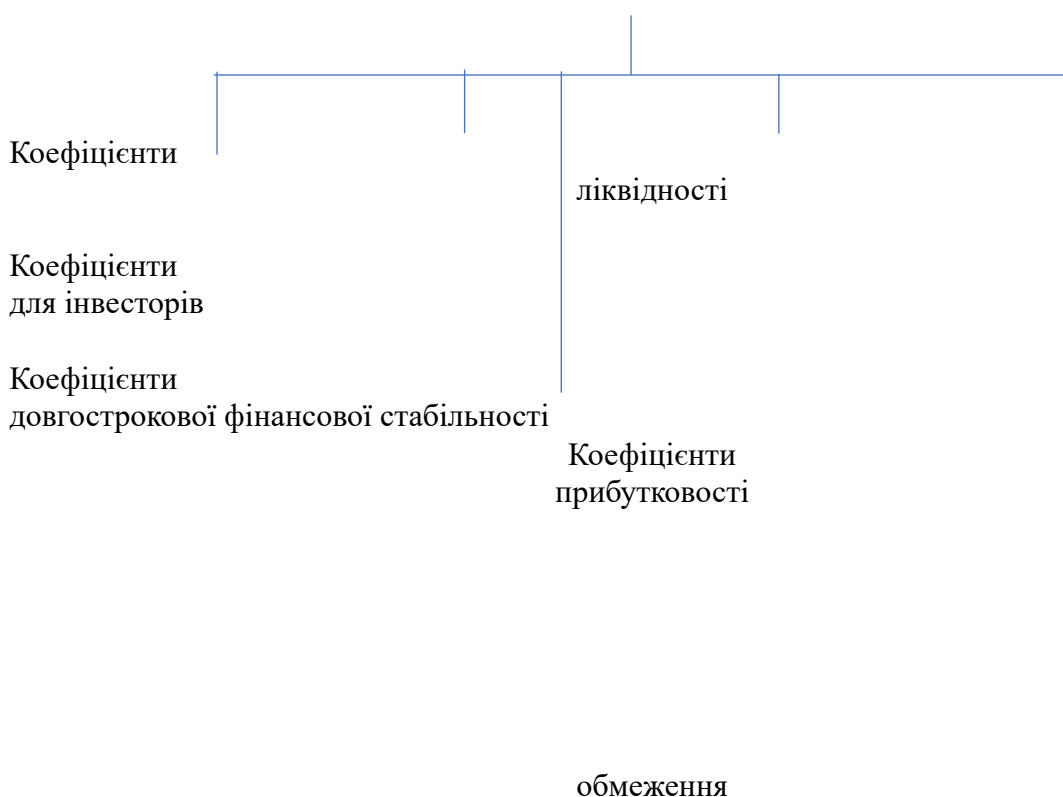

Рис. 2.4. Тлумачення фінансової звітності за МСФЗ

2. Фінансовий стан: тут розглядається Звіт про фінансовий стан та пов'язані з ним коефіцієнти. Фінансовий стан можна оцінити з позиції короткострокової ліквідності, тобто оборотного капіталу та довгострокової платоспроможності, аналізуючи рівень заборгованості.

3. Інвестиційні показники: вони мають особливий інтерес для інвесторів. Тут розглядається ціна акцій, дивіденди та прибуток на акцію.

З аналізу фінансової звітності за 2022 рік видно, що XX XXX XXXXXX мала значний обсяг прибутку від реалізації товарів та послуг, що становив 15 551 426,79 тис. злотих. Однак, загальні витрати на операційну діяльність також були високими і склали 14 597 031,77 тис. злотих. Це призвело до зменшення чистого прибутку компанії до 785 130,99 тис. злотих, порівняно з попереднім роком, коли він становив 55 264,08 тис. злотих.

Щодо структури витрат, найбільш значний вплив на операційні витрати мають витрати на "Usługi obce", "Wynagrodzenia", та "Ubezpieczenia społeczne i інші пільги". Підприємство також має деякі прибуткові пункти, такі як "Dywidendy та частка у прибутку", але загальний внесок у прибуток є менш значущим порівняно з операційними витратами.

З урахуванням таких фінансових показників, можна зробити висновок про необхідність удосконалення стратегії управління витратами та підвищення ефективності операцій, щоб збільшити прибутковість підприємства. Також може бути корисним проведення аналізу конкурентоспроможності та оцінки ефективності інвестиційних проектів для оптимізації стратегії розвитку.

Таблиця 2.5

Динаміка чистого прибутку за роками

Рік	Прибуток (тис. злотих)
2021	55 264,08
2022	785 130,99
2023	859 909,62

За 2023 рік оборотні активи підприємства XX XXX XXXXXX до 20 699 230,02 злотих порівняно з 2022 роком, коли вони становили 17 263 376,29 злотих. Цей зріст може бути індикатором підвищення обсягів продажу або покращення управління запасами. У той же час, необоротні активи збільшилися до 53 013,13 злотих, що свідчить про можливе інвестування в нове обладнання або розширення підприємства.

Щодо пасивів, власний капітал підприємства становить 233 566,13 злотих на кінець 2023 року, порівняно з минулим роком, коли він складав 859 909,62 злотих. Це може бути наслідком різних факторів, включаючи реінвестування прибутку, залучення додаткового капіталу або зміни в структурі власності.

Таблиця 2.6

Фінансові показники ХХ ХХХ ХХХХХХ за 2021- 2023 роки

Показник	2021 (тис. злотих)	2022 (тис. злотих)	2023 (тис. злотих)
Прибуток від реалізації товарів та послуг	15 551 426,79	15 551 426,79	20 648 351,12
Загальні витрати на операційну діяльність	14 597 031,77	14 597 031,77	16 191 658,70
Чистий прибуток	55 264,08	785 130,99	859 909,62

Загалом, аналіз балансу свідчить про певні позитивні тенденції у фінансовому стані підприємства, але також може вказувати на потенційні області для подальшого вдосконалення або управлінських рішень.

Таблиця 2.7

Аналіз фінансового стану компанії ХХ ХХХ ХХХХХХ за 2022 - 2023 роки

	2022	2023	Зміна
Оборотні активи	17 263 376,29	20 699 230,02	+3 435 853,73
Необоротні активи	0	53 013,13	+53 013,13
Власний капітал	859 909,62	233 566,13	-626 343,49

Аналізуючи фінансовий звіт компанії ХХ ХХХ ХХХХХХ за 2022 та 2023 роки, можна побачити значний зріст оборотних активів, зокрема з 17 263 376,29 злотих у 2022 році до 20 699 230,02 злотих у 2023 році. Це свідчить про можливе зростання обсягів продажу або ефективніше управління запасами. У той же час, необоротні активи також зросли з 0 до 53 013,13 злотих, що може вказувати на інвестиції в нове обладнання чи розширення підприємства.

Проте, власний капітал значно зменшився з 859 909,62 злотих у 2022 році до 233 566,13 злотих у 2023 році. Це може бути наслідком різних факторів, включаючи можливе реінвестування прибутку, залучення додаткового капіталу або зміни в структурі власності.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ БАЛАНСОВОГО УЗАГАЛЬНЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ МЕНЕДЖМЕНТУ

3.1 Використання балансового узагальнення вітчизняними користувачами інформації в сучасних умовах менеджменту

Складання фінансової звітності завершує облікове забезпечення господарської діяльності підприємства. Це узагальнює поточний облік і надає користувачам інформацію для прийняття рішень. Правові основи з питань складання фінансової звітності в державі регламентуються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку НП(С)БО 1. Державне регулювання фінансової звітності в Україні здійснюється з метою створення єдиних правил складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств [20, 37, 34]. Звітність – це система показників у формі таблиці, які відображають обсяг і результати діяльності підприємства. Її складання завершальний етап облікової роботи. Фінансова звітність визначена НП(С)БО 1 як бухгалтерська звітність і відображає фінансовий стан підприємства та результати його діяльності за звітний період. Для прийняття економічних рішень користувачам фінансових звітів необхідна інформація про фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому стані підприємства. Зазначені інформаційні потреби обумовили склад фінансової звітності [37]:

- баланс;
- звіт про фінансові результати;
- звіт про рух грошових коштів;
- звіт про власний капітал;
- примітки до річної фінансової звітності.

Фінансова звітність повинна задовольняти потреби тих користувачів, які не можуть вимагати звітів, складених з урахуванням їх конкретних інформаційних потреб. Для того щоб фінансова звітність була зрозумілою користувачам, НП(С)БО1 вимагає наявність у ній даних про [37]:

- підприємство;
- дату звітності та звітний період;
- валюту звітності та одиницю її виміру;
- облікову політику підприємства та її зміни;
- аналітичну інформацію щодо статей фінансових звітів;
- консолідацію фінансових звітів;
- припинення (ліквідацію) окремих видів діяльності; - обмеження щодо володіння активами; - участь у спільних підприємствах;
- виявлені помилки та пов'язані з ними коригування;
- іншу інформацію.

Головні вимоги до звітності – це реальність, ясність, своєчасність, єдність методики звітних показників, порівнянність звітних показників з минулими. Якісні характеристики фінансової звітності такі: інформація, яка надається у фінансових звітах, повинна бути дохідлива і розрахована на однозначне тлумачення її користувачами за умови, що вони мають достатні знання та зацікавлені у сприйнятті цієї інформації [16].

Фінансова звітність повинна надавати можливість користувачам порівнювати:

- фінансові звіти підприємства за різні періоди;
- фінансові звіти різних підприємств.

Передумовою зіставності є наведення відповідної інформації попереднього періоду та розкриття інформації про облікову політику і її зміни.

Кожний фінансовий звіт повинен містити дату, станом на яку наведені його показники, або період, який він охоплює. Якщо період, за який складено фінансовий звіт, відрізняється від звітного періоду, передбаченого цим Національним положенням (стандартом), то причини і наслідки цього повинні

бути розкриті у примітках до фінансової звітності [31]. У фінансовій звітності повинна бути вказана валюта, в якій відображені елементи звітності, та одиниця її виміру. Якщо валюта звітності відрізняється від валюти, в якій ведеться бухгалтерський облік, то підприємство повинно розкривати причини цього та методи, що були використані для переведення фінансових звітів з однієї валюти в іншу. Підприємство повинно висвітлювати обрану облікову політику шляхом опису:

1. Принципів оцінки статей звітності.
2. Методів обліку щодо окремих статей звітності.

Інформація, що підлягає розкриттю, наводиться безпосередньо у фінансових звітах або у примітках до них. У примітках до фінансових звітів слід розкривати:

1. Облікову політику підприємства.
2. Інформацію, яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою за відповідними положеннями (стандартами).
3. Інформацію, що містить додатковий аналіз статей звітності, потрібний для забезпечення її зрозумілості та доречності.

Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Баланс підприємства складається на кінець останнього дня звітного періоду. Проміжна (місячна, квартальна) звітність, яка охоплює певний період, складається наростаючим підсумком з початку звітного року. Таким чином, за періодичністю складання і подання звітність поділяється на внутрішньорічну, місячну, квартальну, піврічну, дев'ятимісячну та річну. Внутрішньорічну звітність називають поточною звітністю, або періодичною. Фінансова звітність підприємства використовується самими власниками, для аналізу та контролю за виконанням договірних зобов'язань, аналізу господарської діяльності, для складання планів на майбутнє. Крім того, звітність подається: у вищу за підпорядкованістю організацію, якщо така є, з метою керівництва роботою підприємства; контрагентам (покупцям, постачальникам тощо), а також установам банку (для контролю за використанням банківського кредиту), якщо

таке передбачене кредитним договором; органам статистики для статистичної обробки. До фінансової звітності включаються показники діяльності філій, представництв, відділень та інших відособлених підрозділів підприємства. До річного бухгалтерського звіту обов'язково додається пояснювальна записка (примітки), в якій викладаються основні фактори, що вплинули в звітному році на підсумки діяльності підприємства, і висвітлюються фінансовий і майновий стан та перспектива розвитку підприємства.

Бухгалтерський фінансовий звіт за формою № 1 «Баланс» характеризує зміни фінансового стану підприємства порівняно з початком звітного періоду, а «Звіт про фінансові результати» відбиває результати фінансовогосподарської діяльності за період з початку звітного року.

Таким чином, бухгалтерська фінансова звітність є єдиною. Звіти підприємств і організацій всіх галузей господарювання складаються за єдиними формами. Встановлені форми звітності складають всі підприємства і організації, що містяться на території України і є юридичними особами. Для того щоб звітність була дійовим засобом управління та контролю, вона повинна відповідати всім вимогам, що висуваються до обліку. Вона має достовірно відображати ресурси підприємства, їх використання і фінансові результати діяльності. Показники звітності повинні бути об'єктивними, обґрунтовані перевіреними даними поточного обліку і підтверджені відповідними документами. Своєчасність складання та подання звітності – невід'ємна умова її корисності. Найбільш достовірною інформацією втрачає своє значення, якщо вона надана користувачам несвоєчасно, тому звітність повинна складатися і подаватися відповідним органам у строки, встановлені нормативними актами, які забезпечують ефективне її використання для управління та контролю. Важливим напрямом підвищення рівня аналітичності фінансової звітності має стати правильна побудова її форм таким чином, щоб максимально полегшити вивчення відображених в них господарських взаємозв'язків [21].

Вітчизняний бухгалтерський баланс є основним джерелом інформації про фінансовий і майновий стан підприємства на звітну дату. З метою об'єктивного представлення інформації в балансі доцільно було б внести наступні зміни:

- виключити з підсумку балансу статті «Відстрочені податкові активи» та «Відстрочені податкові зобов'язання» та розглядати їх як регулюючі;

- перегрупувати розділи пасиву балансу відповідно до їх економічної суті (зокрема, включити статтю «Цільове фінансування» до розділу «Власний капітал»);

- здійснити поділ дебіторської заборгованості в залежності від строку її обороту в складі оборотних активів. [40].

Оцінка чинної форми звіту про фінансові результати теж дає підставу запропонувати напрями вдосконалення:

- необхідність виділення окремими статтями підсумків фінансової, інвестиційної діяльності;

- введення статті «Використання прибутку» з більш детальним розкриттям сум в примітках до фінансової звітності та «Нерозподілений прибуток (збиток)», що дозволить тісніше ув'язати між собою баланс та звіт про фінансові результати. Важливою формою звітності є звіт про рух грошових коштів.

Для її поліпшення рекомендуємо складати звіт про рух грошових коштів за прямим методом та наводити дану форму в примітках до бухгалтерської фінансової звітності. Крім того, введення статей «Збільшення (зменшення) активів внаслідок операції прямого обміну» та «Збільшення (зменшення) пасивів в наслідок операції прямого обміну» у звіті про рух грошових коштів, складеному непрямим методом, дозволить врахувати вплив бартерних операцій та взаємозаліків на грошові потоки.

Сучасні тенденції розвитку бухгалтерської фінансової звітності передбачають посилити значний акцент на примітки і пояснення до бухгалтерської фінансової звітності, основною метою яких є розкриття,

внесення коректив, уточнення і доповнення інформації, яка розкривається в основних звітних формах.

Удосконалення приміток і пояснень повинно полягати перш за все в їх глибшій прив'язці до основних форм, що підвищить їх аналітичну цінність.

Таким чином, запропоновані нами шляхи вдосконалення методики складання фінансової звітності полегшать роботу бухгалтерів та зроблять інформацію, яка в них розкрита, більш доступнішою та зрозумілішою для користувачів.

3.2 Удосконалення методики оцінки фінансового стану на основі фінансової звітності

На сьогодні можна виділити дві групи питань, що виникають безпосередньо при реалізації облікової політики. Перша група пов'язана з вибором принципів, методів та прийомів бухгалтерського обліку із існуючої нормативної бази та їх впливом на формування показників бухгалтерської фінансової звітності.

Друга група питань пов'язана з відсутністю формулювання в нормативній базі вказівок щодо відображення у бухгалтерській фінансовій звітності окремих господарських фактів. Для того, щоб оцінити ефективність діяльності підприємства, необхідно виявити й пояснити взаємозв'язок між компонентами фінансових звітів.

Аналіз фінансового стану має дві основні цілі [7, 9, 16, 21]:

- дослідити динаміку фінансово-господарської діяльності підприємства;
- підготувати інформацію, яка необхідна для прогнозування. При цьому цілі будуть досягнуті в результаті рішення взаємозалежного набору аналітичних задач [8]:

- визначення фінансового стану підприємства на момент проведення аналізу;

- виявлення тенденцій і закономірностей розвитку підприємства;

– визначення моментів, які негативно впливають на фінансовий стан підприємства;

– виявлення резервів, які підприємство може використовувати для поліпшення фінансового стану. Для аналізу фінансового стану використовується система взаємозалежних показників, які базуються на даних бухгалтерської й статистичної звітності підприємства. Такий аналіз іноді називають зовнішнім, оскільки він орієнтується тільки на публічну звітність підприємства. Вірогідність вихідних даних визначає цінність показників, за якими ведеться розрахунок. Основний зміст зовнішнього аналізу складається з:

- аналізу абсолютних показників прибутку;
- аналізу відносних показників прибутку;
- аналізу фінансової стійкості і ліквідності балансу;
- аналізу ефективності використання притягнутого капіталу.

Показники оцінки фінансового стану підприємства мають бути такими, щоб усі ті, хто пов'язаний із підприємством економічними відносинами, могли одержати відповідь на запитання, наскільки надійне підприємство як партнер у фінансовому відношенні, а отже, прийняти рішення про економічну доцільність встановлення таких відносин з підприємством. У кожного з партнерів підприємства – акціонерів, банків, податкових адміністрацій – свій критерій економічної доцільності на власний вибір, виходячи з своїх інтересів.

Після того, як фінансові звіти проаналізовані, слід зробити комплексну оцінку фінансового стану підприємства. Для комплексного аналізу фінансового стану підприємства необхідно оцінити тенденції найбільш загальних показників, які з різних сторін характеризують фінансовий стан підприємства.

Показниками та факторами належного фінансового стану підприємства є: стійка платоспроможність, ефективне використання капіталу, своєчасна організація розрахунків, наявність стабільних фінансових ресурсів. Дослідження методики аналізу бухгалтерської фінансової звітності дозволяє стверджувати про значну кількість її напрямків при вивченні господарських процесів. Досить часто вітчизняними фахівцями з фінансового аналізу

використовуються методики з російської практики, причому не завжди присутні рекомендації щодо адаптації даних методик до реальних умов господарювання та існуючого інформаційного забезпечення.

Ґрунтуючись на цій позиції було визначено основні напрямки удосконалення методики аналізу бухгалтерської фінансової звітності, зокрема:

- подальша розробка теоретичних основ методики;
- підвищення ефективності використання даних аналізу через приведення їх до співставності;
- правильна побудова форм бухгалтерської фінансової звітності таким чином, щоб максимально полегшити вивчення відображених в них господарських взаємозв'язків

Ефективність проведення аналізу залежить від застосування різних типів моделей, що дозволяють структурувати та ідентифікувати взаємозв'язок між показниками [53].

Розвиток теорії і практики бухгалтерського обліку поряд з традиційними методами вимагає нових методів дослідження. До таких методів належить моделювання, яке виступає новим ступенем узагальнення даних про факти господарського життя, закономірностей і шляхів розвитку бухгалтерського обліку. Дані бухгалтерського обліку є інформаційною моделлю господарської діяльності підприємства, а тому його система функціонує завдяки послідовному моделюванню господарських процесів.

Застосування методу моделювання в бухгалтерському обліку, в умовах ринку, стає необхідною умовою його розвитку в науковому та практичному вимірах. Бухгалтерський облік як система оперує зростаючими масивами взаємопов'язаних змінних величин, а тому представлений у вигляді моделі. Процес формування цієї моделі підпорядковується закономірностям методу моделювання.

Моделювання – це метод бухгалтерського обліку, який дозволяє вивчати факти господарського життя і господарські процеси не прямо чи опосередковано, а через спеціально створені моделі їх опису – символи [53].

Конкретизуючи модель господарського обліку на рівні окремого підприємства слід враховувати, що потреба у ній виникає у зв'язку з необхідністю відображення інформаційного аспекту господарської діяльності.

В першу чергу модель фінансового обліку підлягає жорсткій регламентації з боку держави, що пояснюється фіскальними інтересами - стягнення податків до бюджету з метою дотримання єдиного підходу до оцінки об'єктів (сировини, матеріалів, готової продукції, формування доходів і витрат та ін.), що забезпечує точність визначення фінансових результатів, держава задає основні параметри структури системи обліку. Єдиний підхід до створення системи обліку формує базу оподаткування - прибуток, податок на додану вартість, акцизний збір, платежі за природні ресурси та інші платежі.

З іншого боку, підприємства повинні визначити ті об'єкти, які відображають у системі обліку і звітності.

І, нарешті, потрібно відображати зміни у структурі майна, капіталу, зобов'язань підприємства, які відбуваються під впливом господарської діяльності [19].

Тому, відсутність або недостовірність облікових даних створює складні умови для прийняття виважених управлінських рішень на різних рівнях управління (на рівні підприємства, видів економічної діяльності, держави). Враховуючи це, бухгалтерський облік повинен орієнтуватись на високу точність та адекватність інформації, що надається користувачам.

ВИСНОВКИ

Балансове узагальнення як елемент методу бухгалтерського обліку – це спосіб відображення сукупностей об'єктів обліку, що характеризують явище чи процес у двох різних аспектах, є рівнозначними або урівноважуються за допомогою балансуючого показника і виникає внаслідок застосування подвійного запису.

Баланс є невід'ємною складовою системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності, основним джерелом інформації про фінансовий стан підприємства, що здатне забезпечити інформаційні потреби різних категорій внутрішніх і зовнішніх користувачів.

Як елемент методу бухгалтерського обліку бухгалтерський баланс завершує процедуру обробки бухгалтерських даних, узагальнюючи їх в інформаційну модель фінансового стану підприємства.

З'ясовано, що оцінка фінансового стану – невід'ємна частина економічного аналізу діяльності підприємства, без якого неможливе раціональне ведення діяльності будь-якого суб'єкта господарювання. Враховуючи це, фінансовий стан – одна з найважливіших сторін господарської діяльності кожного підприємства.

Стійке фінансове становище формується в процесі всієї виробничо-господарської або комерційної діяльності підприємства. Однак партнерів та акціонерів підприємства цікавить не процес, а результат, тобто саме показники фінансового стану за звітний період, які можна визначити на базі публічної офіційної звітності. Стійка діяльність підприємства залежить як від обґрунтованості стратегії розвитку, маркетингової політики, від внутрішніх можливостей ефективно використовувати всі існуючі в його розпорядженні ресурси, так і від зовнішніх умов, до числа яких відносяться податкова, кредитна, цінова політика держави та ринкова кон'юнктура.

Отже, для підтримання стійкого фінансового стану слід систематично проводити його аналіз та оцінку з метою своєчасного виявлення та вживання

заходів щодо запобігання поширення негативних тенденцій у фінансовій діяльності підприємства.

Незважаючи на єдність балансової формули, формат та зміст бухгалтерських балансів різних суб'єктів економіки відрізняються за інституційними секторами, а також розмірами підприємств. Діючий порядок відображення даних про активи економічних суб'єктів приватного та державного сектору вказують на те, що бухгалтерський баланс бюджетних установ значно розширив спектр узагальнень, які можна зробити за результатами вивчення показників балансу.

З поділом активів на фінансові та нефінансові значно підвищуються аналітичні можливості щодо оцінки фінансової стійкості та фінансової рівноваги. Незважаючи на визначений законодавчо мінімальний обов'язковий постатейний склад активів, капіталу і зобов'язань, управління процесом складання балансу відбувається під впливом прийнятих на підприємстві норм облікової політики.

Через критерію суттєвості підприємства деталізують окремі статті, або залишають їх в агрегованому вигляді, що дозволяє відповідно забезпечити максимальну прозорість фінансового стану, або захистити економічні дані підприємства. Усі активи, зафіксовані у балансі, безпосередньо впливають на розміри підприємства. Включення балансової вартості активів до кількісних критеріїв класифікації підприємств за розмірами потребує періодичного перегляду діапазонів, виражених умовними одиницями, щоб був забезпечений принцип пропорційності класифікації економічних суб'єктів.

Тобто єдиний методичний підхід для складання бухгалтерського балансу, його формату повинен передбачати однозначну єдність правил для усіх суб'єктів економічної діяльності. Це питання знаходиться у юрисдикції Міністерства фінансів України та підпорядковане необхідності макроекономічним зведенням відповідно до прийнятої методології формування річних національних рахунків. Саме під впливом цих змін відбуватиметься процес наступного удосконалення формату та змісту бухгалтерського балансу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баланс за МСФЗ (IFRS): що входить у звіт про фінансовий стан та як його скласти <https://finacademy.net/ua/materials/article/otchet-o-finansovom-polozhenii-v-msfo>
2. Баюра Д. Циркулярна економіка – майбутнє успішної України. <https://e-b.com.ua/cirkulyarna-ekonomika-maibutnje-uspisnoyi-ukrayini-2167>
3. Білик М. Д. Сутність та оцінка фінансового стану підприємств. *Фінанси України*. № 3. 2011. С. 117 – 128.
4. Болюх М. А., Горбатюк М.І. Економічний аналіз: навчальний посібник. К. : КНЕУ, 2020. 232 с.
5. Бенько М. М. Інформаційні системи і технології в обліку: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. К. : Нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 362 с.
6. Борисенко Н. В. Суть і аналіз фінансово-економічного стану підприємства в сучасних умовах. *Науковий вісник НЛТУ України*. № 19 (13). 2019. С. 274 – 278.
7. Борисова В. А. Методологічні основи аналізу фінансового стану підприємств агропромислового виробництва. *Фінанси України*. № 10 . 2018. С. 63 – 68.
8. Боярко І. М. Оцінка інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання. *Актуальні проблеми економіки*. № 7. 2019. С. 90 – 99.
9. Власюк Н. Оцінка ділової активності підприємств. *Науковий вісник*. № 4. 2018. С. 172 – 175.
10. Городня Т. А. Економічна та фінансова діагностика: навчальний посібник. Л. : «Магнолія 2006», 2018. 282 с.
11. Гришко Н. Методичні аспекти оцінки фінансової складової економічної безпеки підприємства. *Регіональні перспективи*. № 1. 2011. С. 112 – 115.
12. Гудзь Н. Баланс як метод обліку та форма звітності. *Економічний аналіз*. № 6. 2019. С. 219 – 223.
13. Добрянська Н. А., Поліщук Т. С. Бухгалтерський баланс та його аналіз *Ефективна економіка* № 10, 2015.

14. Досяк О. І. Методика автоматизованого аналізу фінансового стану підприємства на основі системи підтримки прийняття рішень. *Науковий вісник НЛТУ України*. № 21 (1). 2016. С. 308 – 314.

15. Досяк О. І. Принципи організації відкритих інформаційних систем бухгалтерського обліку і аудиту. *Вісник НУ «Львівська політехніка»*. № 579. – 2015 . С. 425 – 429.

16. Дідоренко Т. В. Бухгалтерський баланс як складова інформаційного забезпечення процесу прийняття економічних рішень. *Прикладна економіка – від теорії до практики : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції [Тернопіль, 20 жовтня 2016 р.]*. Тернопіль : Вектор, 2016. С. 108-109.

17. Дідоренко Т. В. Теоретичні основи бухгалтерського балансу. *Прикладна економіка – від теорії до практики : зб. тез доп. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 15 жовт. 2015 р.]* Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2015. С. 55-57.

18. Ера пластику чи металу: економічність і екологічність. <http://surl.li/sahqty>

19. Задорожний З. В. Формування інформації про капітал у балансі підприємства. *Торгівля, комерція і підприємництво*. № 5. 2011. С. 185 – 188.

20. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. №996-XIV, із змінами та доповненнями.

21. Захарчук Н. Аналіз та аудит фінансової звітності як фактор прийняття інвестиційних рішень. *Інноваційна економіка*. № 8. 2010. С. 196 – 199.

22. Здобувач О. В. Сутність та зміст поняття «фінансовий стан підприємства». *Науковий вісник НЛТУ України*. № 21 (7). 2011. С. 207 – 211.

23. Інструкція «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затверджена наказом МФУ від 30 листопада 1999 р № 291. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. №5.

24. Концептуальні засади звітності за МСФЗ: для чого створені та як ними користуватися? <http://surl.li/rmmwbf>

25. Концептуальна основа фінансової звітності <http://surl.li/ekqysd>

26. Кулинич М. Б., Коваль Н. І. Удосконалення методики складання та аналізу фінансової звітності підприємств [Електронний ресурс] *Економіка і суспільство*, 2016. № 6. С. 367–372. Режим доступу : <http://bit.ly/2nvDeQj> (дата звернення: 03.09.2024)

27. Кухта К. О. Баланс підприємства: становлення, історія виникнення та розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 22. Ч. 1. С. 130–132.

28. Кучеренко Т. Є. Баланс в контексті з ресурсною концепцією капіталу. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2009. № 1. С. 148–159.

29. Лагодієнко Н. В., Іванченкова Л. В., Скляр Л. Б., Іванченков В. С., Формат і зміст бухгалтерського балансу в сучасній обліково-економічній моделі. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2021, № 2, 21-28с.

30. Лемішовська О. С. Теорії балансу в історичному розвитку. *Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. пр.* 2014. № 4 (24). С. 102–109.

31. Майстер Л. А. Особливості облікового циклу узагальнення даних поточного обліку. *Ефективна економіка*, №8 2018.

32. Міжнародні стандарти фінансової звітності
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text

33. Мощенський С. Г. Аналітична інтерпретація інформації бухгалтерського балансу для прийняття рішень інвесторами. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 2. С. 166–170.

34. Мощенський С. Г. Релевантність бухгалтерського балансу в інформаційній економіці. *Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка»*. 2017. Т. 22. Вип. 9. С. 122–126.

35. Мощенський С. Г. Таксономія активу бухгалтерського балансу для експрес-аналізу фінансового стану. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 24. С. 249–254.

36. Нова економіка пластмас: потенціал, технології, стимули. Аналітична доповідь. Електронне видання <http://surl.li/evkvtv>

37. Національне (положення) стандарт бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 31.05.2019. – URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. (дата звернення: 17.09.2024).

38. Національне (положення) стандарт бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» : наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39. Дата оновлення: 29.09.2020. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>. (дата звернення: 18.09.2024).

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2009 р. № 1541. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0095-11#Text>. (дата звернення: 19.09.2024).

40. Олійничук В. М. Напрямки удосконалення балансу як інформаційної бази для потреб менеджменту. *Інноваційна економіка*. № 3. 2010. С. 57 – 61.

41. Остап'юк, М. Я. Історія бухгалтерського обліку: навчальний посібник. К. : Знання, 2005. 276 с.

42. Панасюк Т.П., Маленко М.В., Лободзинська Т.П. Порівняльний аналіз фінансових звітів країн світу за міжнародними та національними стандартами. *Економічний вісник НТУ «КПІ»*. 2017. Вип. 14. С. 182–189

43. Палюх М. Роль бухгалтерського обліку в системі управління підприємством. Обліково-аналітичне та правове забезпечення інституційних секторів економіки України в умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку : зб. наук. праць всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю [м. Тернопіль, 30 берез. 2017 р.]. Тернопіль : Крок, 2017. С. 42-44.

44. Погорєлова Т. П., Сьоміна О. Р. Бухгалтерський баланс: його сутність, історія виникнення та технологія складання. *Агросвіт*. 2017. № 1-2. С. 44-48.

45. Погорєлова Т. П. Бухгалтерський баланс: його сутність, історія виникнення та технологія складання. *Агросвіт*. 2017. № 1. С. 44–48.

46. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України : наказ Міністерства Фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. Дата оновлення: 14.01.2020. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>. (дата звернення: 20.09.2023).

47. Про затвердження Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження «Річні національні рахунки» : наказ Державної служби статистики України від 09.07.2020 р. № 204. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0204832-20#Text>. (дата звернення: 15.09.2023).

48. Пономаренко О. Г. Обґрунтування потреби та можливості вдосконалення бухгалтерського балансу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 40, 2021, с.73-77.

49. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації та інформатизації суспільства : монографія [О.В. Пальчук, В.М. Савченко, І.В. Рузмайкіна та ін.] ; за ред. Г.М. Давидова. Кропивницький : ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. 248 с. R

50. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-IV. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

51. Пушкар М. С. Створення інтелектуальної системи обліку: [монографія] Тернопіль: Карт-бланш, 2007. 152 с.

52. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>.

53. Семенишена Н., Дубчак Г. Моделі та сутність Балансу (Звіту про фінансовий стан). Бухгалтерський облік, аналіз і аудит в управлінні економічними процесами в світовій і національній економіці: сучасний стан та перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 11 грудня 2015 р., (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : Крок, 2015. С. 47-49.

54. Roman Segin. SP.Z O.O. (TOB) у Польщі: переваги, податки та фінансова звітність/ <http://surl.li/sapaso>